КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ

ГЕОГРАФИЯ

КАЛЕНДАРДЫК-ТЕМАТИКАЛЫК ПЛАНДАШТЫРУУ

(география боюнча жалпы билим берүү программасынын негизинде түзүлгөн)

6-11-класс

БИШКЕК – 2020

Календардык-тематикалык пландаштыруу

(география боюнча жалпы билим берүү программасынын негизинде түзүлгөн).

6-класс

«География. Баштапгыч курс»

(2 саат жумасына- 68 саат)

№	*Сабактын темасы*	*Сабактын мазмуну*	*Практикалык иштер*
	1 чейрек – 18 саат	**Тема 1 . География илимине киришүү**	
1.	География илимине киришүү.	География илими жөнүндө түшүнүк. География – жердин жаратылышын, калкын жана чарбачылык иш аракетин окута турган илим. Физикалык география. Экономикалык жана социалдык география. Географиялык билим булактары менен иштөө, изилдөө методдору. Материктер. Материктерди картадан жана глобустан көрсөтүү.	
2.	География илиминин өнүгүшү.	Анаксимандр, Пифагор, Аристотель, Геродот, Эратосфен – байыркы замендын географтары.	
		Ф. Магелландын биринчи жерди толук айланып чыккан саякатынын маршруту. 17-19 к.к. Улуу географиялык ачылыштардын маршруттары. И.Ф. Крузенштерн, Ю.А. Лисянский ж.б. изилдөөчүлөр. Жерди азыркы заманбап изилдөөлөр. Жерди космостон изилдөө.	Практикалык иш № 1 *к/к,* Улуу географиялык ачылыштардын маршруттары.
I-бөлүм. Географиялык маалымат булактары жана алар менен иштөөнүн жолдору			
		Тема 2. План и топографиялык карта	
3.	Жердин планы.	Горизонт. Горизонттун багыттарын аныктоонун жөнөкөй жолдору. Азимут. Багыттарды табууда компас менен иштөө.	Практикалык иш № 2 *«жердин планында азимуттун багыттарын аныктоо».*
		Сүрөт, аэрофотосъемка, чийүү, план; сүрөт менен пландын айрымасы. Топографиялык карта. Жердин планы. Шарттуу белгилер.	
4.	Картанын масштабы. Аралыкты аныктоо.	***Топографиялык диктант.*** Масштаб, жана анын түрлөрү. План жана картада аралыкты аныктоо жана багыттарды табуу.	
5.	Жердин планын түзүү.	Съемка түзүүнүн жолдору. Болжолдуу, уюлдук жана маршруттук съемка. Жердин планын түзүү. Жердин планда, космостук сүрөттөрдө жана аэрофотосүрөттөрдө түшүрүлүшү.	

		Алган билимдерди колдонуу – мектептин жана мектеп аянтчасынын планын түзүү *(сүрөттөлүш боюнча түзсө да болот).*	
		Тема 3. Географиялык карта жана глобус	
6.	Жердин формасы жана өлчөмдөрү. Географиялык карта.	Жердин формасы жана өлчөмдөрү. Экватор. Тропиктик сызыктар. Уюлдук тегеректер.	
		Глобус. Глобус – Жердин модели. Географиялык карталар жана алардын түрлөрү. Карталардын мааниси. Географиялык карталарды окуу.	
7.	Физикалык карталарда тереңдиктер менен бийиктиктердин түшүрүлүшү. Градустук тор.	Горизонталдар (изогипстер) жана изобаттар. Бийиктик менен тереңдик шкаласы.Салыштырма жана абсолюттук бийиктик	
		Градустук тор – меридиандар менен параллелдер.Картада уюлдарды, багыттарды, аралыктарды аныктоо.	
8.	Географиялык координаттар.	Географиялык кеңдик.	
		Географиялык узундук. Картада географиялык координаттарды аныктоо.	
		Картада географиялык координаттарды аныктоо.	Практикалык иш № 4 *Картада чекиттердин географиялык координаттарын аныктоо.*
	2-чейрек – 14 саат.	**2-бөлүм. Жердин кабыктары. Литосфера.**	
1.	Жер–Күн системасындагы планета. Жердин өз огунда айланышы.	Жер – Ааламдын бөлүгү. Галактика. Күн системасы. Жер-Күн системасындагы планета. Жердин Күндү айланышы. Жердин өз огунда айланышы. Жер бетиндеги температуранын бөлүнүшүндө Күндүн таасири.	
2.	Литосфера. Жер кыртышындагы тоо тектер.	Жердин ички түзүлүшү. Ядро, мантия, жер кыртышы – алардын өзгөчөлүктөрү.	
		Литосфера. Литосферанын түзүлүшү. Жер кыртышын изилдөөнүн методдору. Жер кыртышындагы тоо тектер. Тоо тектеринин адам тарабынан чарбачылыкта пайдаланууу.	Практикалык иш № 5 *тоо тектеринин касиеттерин сүрөттөө.*
3.	Жер кыртышындагы кыймылдар	Вертикалдык жана горизонталдык кыймылдар, зилзала (жер титирөө)	
		Вулканизм. Жанар тоолордун жер бетинде таралышы. Гейзерлер.	
4.	Кургактыктын рельефи.	Тоолор. Тоолордун убакытка жараша өзгөрүшү. Тоолордун классификациясы.	
		Түздүктөр. Түздүктөрдүн классификациясы.	

		Алган билимдерди кайталоо жана бышыктоо. Тоолор менен түздүктөрдүн географиялык абалдарын картада аныктоо (типтүү план боюнча).	**Практикалык иш № 6** ***Тоолор менен түздүктөрдүн географиялык абалдарын*** *картада аныктоо (типтүү план боюнча). К/К: тоолор, түздүктөр, жанар тоолор.*
		Рельефти түзүүчү факторлор жана процесстер. Эндогендик (ички) и экзогендик (сыртк) процесстердин жердин рельефин түзүүгө катышуусы.	
5.	Дүйнөлүк океандын түбүнүн рельефи.	Шельф, таман, өткөөл областтар. Кургактык менен океан түбүнүн рельефинин рельефин салыштырма анализи.	
6.	Гидросфера. Дүйнөлүк океан жана анын бөлүктөрү.	Гидросферанын түзүлүшү. Жаратылыштагы суунун айланышы. Океандар, деңиздер. Аралдар, жарым аралдар, булуңдар, кысыктар, четки жана ички деңиздер.	
	3-чейрек – 20 саат	**Гидросфера. Атмосфера.**	
1.	Суунун касиети. Океандагы суулардын кыймылы.	Деңиз суусунун туздуулугу. Туздуулук жана температура. Толкундар, цунами, ташкындар, деңиз агымдары.	
2.	Океандагы тиричилик - деңиз өсүмдүктөрү жана жаныбарлары.	Океандагы тиричилик: планктон, нектон, бентос. Океандагы тиричиликтин таралышы	
3.	Дарыялар.	Дарыя: башаты, чаты. Дарыя өрөөнүнүн элементтери: дарыя системасы, бассейн, суу бөлгүч. Дарыялардын куралышы, режими, мүнөзү.	Практикалык иш № 9 *типтүү план боюнча бир дарыяга мүнөздөмө берүү.*
4.	Көлдөр. Жасалма көлдөр. Саздар.	Көлдөр. Жасалма көлдөр. Саздар. Чөлкөмдөрдүн келип чыгышы: суу агып чыгуучу жана суу агып чыкпоочу көлдөр. Туздуу жана тузсуз көлдөр. Каналдар, суу сактагычтар.	Практикалык иш № 10 *к/к дарыя көлдөрдү түшүрүү.*
5.	Муздар жана мөңгүлөр. Көп жылдык тоң. Жер алдындагы суулар.))	Каптама жана тоо мөңгүлөрү. Айсбергдер.	Практикалык иш № 11. *эссе, тема: «Мөңгүлөрдүн жана көп жылдык тоңдун жаратылыштагы мааниси».*
		Грунт жана катмар аралык суулар. Жер алдындагы суулар. Булактар.	
		Өзү жашаган аймактын суулары: режими, агымы, суунун деңгели, суунун куралыш булактары. Дарыя - адам *контур картага төмөнкү объекттерди түшүрүү: Арктикалык аралдар, Антарктида, Гренландия а., Аляска жарым аралындагы Беринг мөңгүсү, бийик тоо мөңгүлөрү.*	

6.	Атмосфера. Абанын температурасы.	Атмосфера. Составы -азот, кычкылтек – мүнөздөмө. Түзүлүшү: тропосфера, стратосфера, мезосфера, термосфера, экзосфера.Атмосферанын тиричиликтеги мааниси	
		Абанын температурасы. Жылуулуктын таралышынын күндүн жер бетинен бийиктигине жана нурларынын тийүү бурчуна жараша болот. Абанын температурасынын бийиктик боюнча өзгөрүшү. Температуранын суткалык термелиши.	Практикалык иш № 12 *температуранын графигин түзүү.*
7.	Аба басымы. Шамал.	Барометр. Аба басымынын өзгөрүшү.	
		Шамалдын түрлөрү, мүнөздөмөлөрү.	Практикалык иш № 13 *Построение розы ветров*
8.	Абанын нымдуулугу. Булуттар. Атмосфералык жаан чачын.	Абанын нымдуулугу менен температуранын байланышы.	
		Булуттар. Атмосфералык жаан чачындардын түрлөрү.	
9.	Аба-ырайы. Климат. Климаттын өзгөрүшү.	Климат- аба-ырайынын көп жылдык көрсөткүчү. Аба-ырайы. Климаттын өзгөрүшү. Аба-ырайына байкоо жүргүзүү. Рельеф менен океандын климатка тийгизген таасири.	
		Метеорология, синоптиктер, метеостанция-түшүнүктөрү.	
		Өзү жашаган аймактын климаттык өзгөчөлүктөрү.	
	4-чейрек.	***Биосфера.***	
1.	Биосфера. Тиричиликтин жаралышы.	Биосфера. Жердеги тиричилик. Биосферанын мааниси.	
2.	Жер бетиндеги организмдердин көп түрдүүлүгү жана таралышы.	Жер планетасыда түзүлгөн дүйнөнүн табигый зоналары. Жердин жаратылыш зоналары.	Практикалык иш № 14 *Бир жаратылыш зонага план боюнча мүнөздөмө берүү.*
		Биосферадагы заттардын айланышы.	
3.	Географиялык кабык. Жаратылыш комплекси.	Географиялык кабыктагы өз ара байланыштар. Географиялык алкактуулук.	
		Жаратылыш комплекси. Бийиктик алкактуулук. Топурак.	
4.	Жердин калкы. Элдер жана мамлекеттер.	Калктын саны. Расалар. Элдер. Тил тутумдары.	
		Дүйнөнүн саясий картасы. Дүйнөнүн ири өлкөлөрү.	Практикалык иш № 15. *к/к. Дүйнөнүн ири өлкөлөрү борборлору менен.*
5.	Табигый кырсыктар.	Табигый кырсыктардын түрлөрү.	
		Жер титирөө. Жер көчкү. Өзгөчө кырдаал эрежелери.	Практикалык иш № 16 *Өзгөчө кырдаал эрежелери жана өзүн алып жүрүү*

			темасында презентация жасоо.
		Сел. Кар көчкү.	**Практикалык иш № 17.** ***«Суода сүзүү эрежелери», «күнгө күйүп калбоо»*** *темаларына билдирүү жасоо*
6.	Өзү жашаган аймактын географиялык абалы жана жаратылышы.	Өзү жашаган аймактын географиялык абалы жана жаратылышынын өзгөчөлүгүн белгилөө.	Практикалык иш № 18 *Маалымат таап анализ берүү*
		Рельеф, климат, воды, растения и животный мир, почвы. Алган билимдерге таянуу менен кошумча маалыматтарды пайдалануу менен КР: рельеф, климат, суулары, өсүмдүк жаныбарлары.	Практикалык иш № 19 *план боюнча өзү жашаган аймактын географиялык абалы жана жаратылышы.*
		Өзү жашаган аймактын жаратылышына адамдын тийгизген таасирлеринин себептерин аныктоо.	Практикалык иш № 20. *Өзү жашаган аймактын жаратылышына адамдын тийгизген тасирлерин азайтууга сунуш киргизүү.*

7- класс

«Материктердин жана океандардын географиясы»

(2 саат жумасына- 68 саат)

№	*Сабактын темасы*	*Сабактын мазмуну*	*Практикалык иш*
	I-чейрек – 18 саат	**Кириш сөз.**	
9.	Материктердин жана океандардын географиясы.	Материктердин жана океандардын географиясы курсу эмнени окутат? Материктер, континенттер, океандар.	
		Географиялык маалымат булактары. Карта - жер бетинин шарттуу модели. Географиялык карталардын түрлөрү.	
		I-бөлүм. Жердин жаратылышынын өзгөчөлүктөрү.	
10.	Жердин жаралышы. Литосфера.	Жердин жаралышы. Материктер менен океандардын жаралышынын гипотезасы. Литосфералык плиталар, теориясы. Сейсмикалык алкактар.	№ 1 к/к Литосфералык плиталар, сейсмикалык алкактар.
		Рельефтин негизги формалары.	
11.	Атмосфера. Жердин климаттык алкактары.	Жылуулуктун таралышынын күндүн жер бетинен бийиктигине жана нурларынын тийүү бурчуна жараша болушу. Аба басымы.	
		Аба массалары, типтери. Туруктуу шамалдар. Жердин климаттык алкактары.	№ 2 «Жердин климаттык алкактары» - таблица толтуруу.
12.	Дүйнөлүк океан.	**Дүйнөлүк ~~океан~~ жана анын** бөлүктөрү. Океан сууларындагы температурасы жана туздуулугу. Океан агымдары.	**№ 3.к/к Океан агы**мдары
		Океан **байлыктары, алардын мааниси жана колдонулушу. Дүйнөлүк океандын сууларынын булганышынын булактары, суулардын жана биологиялык ресурстардын сапатын сактоо боюнча чаралар.** Биоартүрдүүлүктүн корголушу.	
13.	Жаратылыш комплекси. Жаратылыш зоналары.	Жердин жаратылыш зоналары.	№ 4. Евразиянын 100-меридианы, Түндүк Американын 45-параллели менен кеткен жаратылыш зоналарына мүнөздөмө берүү.
		Жаратылыш комплекси. Бийиктик алкактуулук.	№ 5. к/к Жердин жаратылыш зоналары.

		II-бөлүм. МАТЕРИКТЕРДИН ГЕОГРАФИЯСЫ **АФРИКА**	
14.	Африка. Географиялык абалы. Материкти изилдөө. Рельеф жана кен байлыктары.	Жаратылышына жалпы мүнөздөмө. Материктин ГА окуунун планы. *Четки чекиттерин табуу, координаттары, түндүктөн түштүккө созулушу.*	
		Африканын рельефи жана кен байлыктары.	
15.	Африканын климаты жана ички суулары.	Климаттык алкактары.	
		Дарыялары жана көлдөр системасы.	
16.	Африканын жаратылыш зоналары.	Жаратылыш зоналардын ГА, климаты, өсүмдүктөрү жана жаныбарлары.	№ 7. Жаратылыш зоналарга мүнөздөмө.
	2 чейрек – 14 саат		
1.	Африканын калкы, региондору, өлкөлөрү. Экологиялык проблемалар.	Колонизация, расалар. Пигмейлер, бушмендер ж.б. Жаратылыш парктар. Региондору, өлкөлөрү.	№ 9. Бир өлкөгө мүнөздөмө *(каалоо боюнча).*
		Экологические проблемы. Стихийные бедствия.	№ 10. Доклад "Материктин айыл чарбасынын кургакчылыкка жана жаан чачынга көз карандылыгы".
		АВСТРАЛИЯ жана ОКЕАНИЯ	
2.	***Австралия.*** Географиялык абалы. Материкти изилдөө. Рельеф жана кен байлыктары, климаты жана ички суулары, жаратылыш зоналары.	Жаратылышына жалпы мүнөздөмө. Материктин ГА окуунун планы. *Четки чекиттерин табуу, координаттары, түндүктөн түштүккө созулушу*	
		Дарыялары жана көлдөр системасы	
3.	Австралиянын калкы. Австралия союзу. Океания.	Жаратылыштын өзгөчөлүктөрү. Эндемиктери.	№ 11 к/ к географиялык аттар.
		ТҮШТҮК АМЕРИКА	
4.	Географиялык абалы. Материкти изилдөө тарыхы.	Жаратылышына жалпы мүнөздөмө. Материкти изилдөө тарыхы. *Четки чекиттерин табуу, координаттары, түндүктөн түштүккө созулуш.у*	№ 12 к / к географиялык аталыштар.
5.	Рельеф жана кен байлыктары, климаты жана ички суулары.	Рельеф жана кен байлыктары.	
		Дарыялары жана көлдөр системасы.	№ 12 к/к рельеф аталыштары.
6.	Түштүк Американын жаратылыш зоналары.	Жаратылыш зоналардын ГА, климаты, өсүмдүктөрү жана жаныбарлары. Льянос, сельвас, пампа ж.б.	

7.	Түштүк Американын калкы. Региондор жана өлкөлөр.	Расалар, жергиликтүү жана келгин элдер, метистер, мулаттар, самбо. Калктын бирдей эмес таралышы. Демографиялык абал. Калктын жаратылышка тийгизген таасири.	**№12.к/к** Өлкөлөрдү түшүрүү. № 13. Бир өлкөгө мүнөздөмө *(каалоо боюнча).*
	3-чейрек – 20 саат.	**ТҮНДҮК АМЕРИКА**	
1.	Түндүк Америка. Географиялык абалы. Материкти изилдөө тарыхы.	ГА, жээк тилкеси. Жаратылышына жалпы мүнөздөмө. Материкти изилдөө тарыхы. *Четки чекиттерин табуу, координаттары, түндүктөн түштүккө созулушу.*	
		Материкти изилдөө тарыхы.	
2.	Геологическое строение. Рельефи, кен байлыктары, климаты жана ички суулары.	Рельеф жана кен байлыктары.	№ 14 Рельефтин формаларына мүнөздөмө
		Арктикалык муздар жана мөңгүлөр. Дарыялары жана көлдөр системасы.	№ 15. Нанести на контурную карту крайних точек материка, заливов, проливов, равнин, гор, рек и озер.
3.	Түндүк Американын жаратылыш зоналары.	Жаратылыш зоналардын ГА, климаты, өсүмдүктөрү жана жаныбарлары. Тайга, прерий, тундра ж.б.	№ 16 Нанесение на контурную карту природных зон и крупных стран.
4.	Түндүк Американын калкы жана өлкөлөр.	Расалар, жергиликтүү жана келгин элдер, метистер, мулаттар, самбо. Калктын бирдей эмес таралышы. Демографиялык абал. Калктын жаратылышка тийгизген таасири.	
		США, Канада, Мексика жана Куба.	
		АНТАРКТИДА	
5.	Антарктида. Географиялык абалы. Материкти изилдөө. Рельеф жана кен байлыктары, климаты.	Жаратылышынын өзгөчөлүгүктөрү. Изилдөө тарыхы. Таза суу запасы. Муз мекени	№ 17 Жаратылышынын өзгөчөлүгүктөрүнө мүнөздөмө берүү
6.	Антарктиданын жаратылышы.	Антарктиданын жаратылышынын өзгөчөлүктөрү	
		ЕВРАЗИЯ	
7.	Евразия. Географиялык абалы. Материкти изилдөө тарыхы.	ГА, жээк тилкеси. Жаратылышына жалпы мүнөздөмө. Материкти изилдөө тарыхы. *Четки чекиттерин табуу, координаттары, түндүктөн түштүккө созулушу*	

		Материкти изилдөө тарыхы.		
8.	Рельеф и полезные ископаемые Евразии.	Рельеф жана кен байлыктары.		№ 12 Рельефине мүнөздөмө берүү
9.	Евразиянын климаты жана ички суулары.	Климатынын өзгөчөлүктөрү. Дарыялары жана көлдөр системасы.		
	4-чейрек – 16 саат			
1.	Евразиянын жаратылыш зоналары.	Жаратылыш зоналардын ГА, климаты, өсүмдүктөрү жана жаныбарлары. Тайга, талаа, тундра ж.б.		№ 19. доклад «Евразиянын жаратылыш зоналары». № 20. к/к Евразиянын жаратылыш зоналары
2.	Евравзиянын калкы жана элдер. Калктын жаратылышка тийгизген таасири.	Расалар. Калктын бирдей эмес таралышы. Демографиялык абал. Калктын жаратылышка тийгизген таасири.		№ 21. билдирүү «Калктын бирдей эмес таралышы. Демографиялык абал. Калктын жаратылышка тийгизген таасири».
3.	Евразиянын саясий картасы.	Евразиянын саясий картасынын калыптанышы. Мамлекеттердин типтери.		
		III-бөлүм. ОКЕАНДАРДЫН ГЕОГРАФИЯСЫ		
4.	Тынч океан.	Океан ири ЖК, кургактыктын климатынын түзүлүшүнө тийгизген таасири. Океандын жаратылышынын өзгөчөлүгү. Пассаттар.		№ 22. к/к Агымдар, булуңдар, кысыктар, деңиздер.
5.	Атлантика океаны.	Океандын ГА, кургактыктын климатынын түзүлүшүнө тийгизген таасири. Океандын жаратылышынын өзгөчөлүгү. Муздар, торос.		№ 23. Эссе «Атлантика океанынын экологиялык проблемалары».
6.	Инд океан.	Океан ири ЖК, кургактыктын климатынын түзүлүшүнө тийгизген таасири. Океандын жаратылышынын өзгөчөлүгү, муссондор ж.б.		№ 24. к/к Агымдар, булуңдар, кысыктар, деңиздер ж.б.
7.	Түндүк муз океан.	Океандын ГА, кургактыктын климатынын түзүлүшүнө тийгизген таасири. Океандын жаратылышынын өзгөчөлүгү. Муздун катмары, торос.		№ 25. к/к Агымдар, булуңдар, кысыктар, деңиздер. Муздун чеги, аралдар.

8-класс
«Кыргыз республикасынын физикалык географиясы»
(2 саат жумасына - 68 саат)

№ п/п	*Тема*	*Мазмуну*	*Практикалык иш*
	1-чейрек - 18 саат	**Кириш сөз. 1-бөлүм. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ГЕОГРАФИЯЛЫК АБАЛЫ ЖАНА ЧЕК АРАЛАРЫ.**	
1.	Менин мекеним – Кыргыз Республикасы. Географиялык абалы, чек аралары.	Кыргыз республикасынын физикалык географиясы. География курсу эмнени окутат?	
		ГА өзгөчөлүгү, чек аралары, четки точкалары.	
		К/К менен иштөө. К/К га КР нын мамлекеттик чек арасын түшүрүү.	№ 1 ГА өзгөчөлүгү, чек араларын аныктоо. К/К менен иштөө. К/К га КР нын мамлекеттик чек арасын түшүрүү.
	Саат алкактары. КР саат алкагы.	Саат алкактары. КР саат алкактар картасындагы орду.	
		Саат алкактары менен мисал иштөө.	№ 2. географиялык аттардын, саат алкактар менен маселе иштөө.
2.	Кыргызстанды изилдөө тарыхы.	Кыргызстанды изилдөө тарыхы менен кеңири таанышуу. Улуу саякаттар. Изилдөөлор.Октябрь революциясына чейинки жана совет мезгилиндеги изилдөөлөр. Улуу Жибек Жолу.	№ 3. К/К га Улуу Жибек Жолунун жолдорун түшүрүү.
		2-бөлүм. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖАРАТЫЛЫШЫ.	
		Тема 3. Рельеф, геологиялык өнүгүү тарыхы жана кен байлыктары.	
3.	Геологиялык өнүгүү тарыхы. Байыркы муз каптоолор.	Геологиялык мезгил. Геохронологиялык таблица.	
		Тектоникалык түзүлүшү.	
4.	Рельеф жана кен байлыктары. Жаратылыш кырсыктары.		№ 4 *к/к негизги кырка тоолор менен өрөөндөрдү, четки чекиттерин түшүрүү.*
		КР Кен байлыктары жана алардын таралышы	

		Рельефке байланыштуу табигый кырсыктар жана процесстер: көчкү, сел, эрозия, талкалануу жана кырсыктарды алдын алуу	
		Тема 4. Климат.	
5.	КР климатын түзүүчү негизги факторлор.	КР климатын түзүүчү негизги факторлор. Күн радиациясы, температура, бийиктик алкактуулук, кар катмары ж.б.	
6.	Атмосфералык циркуляциянын климатка тийгизген таасири.	Аба массалары. Атмосфералык циркуляциянын климатка тийгизген таасири. Атмосфералык фронттор. Циклон жана антициклондор. Булуттуулук. Шамал. Аба-ырайына байкоо жүргүзүүнүн заманбап жолдору.	
	2-чейрек – 14 саат		
1.	КР климатында ички айырмачылыктар.	Бийиктик алкактуулук жана климатка тийгизген таасири.	
2.	КР агроклиматтык ресурстары. Өзгөчө метеорологиялык кубулуштар.	КР агроклиматтык ресурстары. Өзгөчө метеорологиялык кубулуштар. Климаттын жылышы. Абанын булганышы.	
		Тема 5. Ички суулары жана суу ресурстары.	
3.	КР негизги дарыя суулар системасы.	КР негизги дарыя суулар системасы. Куралышы.	
		Агым режими, ирригация. таблица толтуруу.	№ 5. Дарыяларга мүнөздөмө берүү. (план боюнча).
4.	КР мөңгүлөр. Көп жылдык тоң.	Мөңгүлөр жана алардын түрлөрү, режими. КР территориясында мөңгүлөрдүн таралышы.	
5.	Көлдөр жана суу сактагычтар.Саздар.	КР көлдөр жана суу сактагычтар.Саздар.	
6.	Жер алдындагы суулар. Суу кырсыктары.	Жер алдындагы суулар. Суу кырсыктарын алдын алуу чаралары.	№ 6. к/к КР көлдөр жана суу сактагычтарын түшүрүү.
		Суу кадастры. Суу ресурстарын сарамжалдуу пайдалануу	
		Суу кырсыктары.Сел. Көчкү. Суу каптоо.	
		Тема 6. Топурактары жана жер ресурстары.	
7.	Топурактары жана жер ресурстары.	Топурак пайда кылуучу факторлор. Топурактын түрлөрү, тоо топурактарынын өзгөчөлүктөрүн аныктоо.	№ 7. Топурактын түрлөрү, тоо топурактарынын өзгөчөлүктөрүн аныктоо.

		Кыргыз Республикасынын жер ресурстары. Мелиорация, эрозияга каршы иш чаралар.	
	3- чейрек - 20 саат	**Тема 7. КР өсүмдүктөрү жана жаныбарлары.**	
1.	КР өсүмдүк жаныбарлары.	КР өсүмдүктөрүнүн өзгөчөлүгү.	
		Токойлор. Дары чөптөр.	
2.	КР жаныбарлары. Сейрек жана жоголуп бара жаткан жаныбарлары.	Жаныбарлардын бийиктик боюнча таралышы.	
		Сейрек жана жоголуп бара жаткан жаныбарларына анализ берүү.	
3.	Сейрек жана жоголуп бара жаткан өсүмдүк жаныбарларын коргоо.	Сейрек жана жоголуп бара жаткан өсүмдүк жаныбарларын коргоо. КР Кызыл китеби.	
4.	Ландшафттар. КР райондоштуруу принциптери.	Ландшафт түзүүчү факторлор. Бийиктик боюнча таралышы. маданий ландшафттар.	
		КР территориясын физико-географиялык райондоштуруу принциптери. (С.О. Омурзаков, В.М. Чупахин ж.б.).	№ 10. к/к ФГР түшүрүү *(Түндүк Тянь-Шань, Ысык-Көл чөлкөмү, Ички жана Борбордук Тянь-Шань, Түштүк-Батыш Тянь-Шань, Алай-Түркестан, Чоң-Алай.*
		Тема 10. КР ФИЗИКА-ГЕОГРАФИЯЛЫК РАЙОНДОРУ	
5.	Түндүк Тянь-Шань.	Түндүк Тянь-Шандын жаратылышынын өзгөчөлүгү.	
		Талас өрөөнү; жаратылышы, жаратылышты пайдалануу өзгөчөлүктөрү.	
		Чүй өрөөнү; жаратылышы, жаратылышты пайдалануу өзгөчөлүктөрү.	
		Чоң Кемин өрөөнү; жаратылышы, жаратылышты пайдалануу өзгөчөлүктөрү.	Практическая работа № 11. Атлас менен иштөө.
6.	Ысык-Көл чөлкөмү.	Ысык-Көл чөлкөмүнүн жаратылышы, жаратылышты пайдалануу өзгөчөлүктөрү. Рекреациялык ресурстары	№12 Ысык-Көл чөлкөмүнүн жаратылышы.
7.	Ички Тянь-Шань.	Ички Тянь-Шаньдын жаратылышы, жаратылышты пайдалануу өзгөчөлүктөрү. Жайыт ресурстары.	№13 к/к Ички Тянь-Шаньдын кырка тоо, өрөөндөрүн түшүрүү

8.	Борбордук Тянь-Шань.	Борбордук Тянь-Шаньдын **жаратылышы, жаратылышты пайдалануу өзгөчөлүктөрү. Жайыт ресурстары.** Рекреациялык ресурстары. Мөңгүлөр.	№ 14. доклад *«Мөңгүлөрдүн геоэкологиялык абалы».*
	4-чейрек – 16 саат		
1.	Түштүк Батыш Тянь-Шань.	Түштүк Батыш Тянь-Шаньдын жаратылышы, жаратылышты пайдалануу өзгөчөлүктөрү.	№ 15. темага билдирүү «Түштүк Батыш Тянь-Шаньдын жаратылышы, жаратылышты пайдалануу жана жаңгак жемиш токойлордун геоэкологиялык мааниси».
2.	Алай-Туркестан провинциясы. Чоң-Алай провинциясы.	Алай-Туркестан провинциясы менен Чоң-Алай провинциясынын жаратылышы, жаратылышты пайдалануу өзгөчөлүктөрү. Жайыт ресурстары. Рекреациялык ресурстары. Мөңгүлөр.	№ 16. карта менен иштөө
			№ 17. Билдирме «Жайыттар жана мөңгүлөрдүн азыркы геоэкологиялык абалы».
		4-бөлүм. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖАРАТЫЛЫШ БАЙЛЫКТАРЫ ЖАНА ГЕОЭКОЛОГИЯЛЫК АБАЛЫ.	
		11-Тема. Жаратылыш байлыктары жана аларды пайдалануу.	
3.	КР табигый ресустары жана аларды пайдалануу.	Суу ресурстары. Минералдык ресурстар. жер ресурстары. Биоресурстары.	№ 18.к/к кен чыккан жерлерди түшүрүү.
			№ 19. Билдирме «Кумтөрдүн азыркы экологиялык абалы».
4.	Геоэкологиялык проблемалар. Биоартүрдүүлүктү коргоо	Геоэкологиялык абалга баа берүү. Суулар. Аба. Айдоо жерлердин, жайыттардын, токойлордун азыркы мезгилдеги абалы. КР геоэкологиялык абалды көзөмөлдөө. Нормативдик-укуктук документтер. Коргоо алынуучу жерлер.	№ 20. Сообщение на тему «Методы очистки воды».
		Коргоого алынган жерлер; коруктар, парктар, заказниктер.	
5.	Өзгөчө коргоого алынган жерлер	Коруктар.	
		Таблица толтуруу	№ 21.к/к коруктар, парктар, заказниктер.

9-класс
«Кыргыз республикасынын экономикалык географиясы»
(2 саат жумасына - 68 саат)

№	Тема	Мазмуну	Практикалык иш
	1-чейрек - 9 саат	**Кириш сөз.**	
1.	Кыргыз Республикасынын экономикалык социалдык географиясы.	Кыргыз Республикасынын экономикалык-социалдык географиясы курсунун предмети.	
2.	Кыргыз Республикасынын дүйнөнүн саясий картасындагы орду.	Кыргыз Республикасынын дүйнөнүн саясий картасындагы орду.	
		Административдик-аймактык бөлүнүшү.	
		КР калкы	
3.	КР калкынын курамы.	Калктын саны. Табигый өсүш. Калктын жашоо шарты. Демографиялык саясат.	
		Улуттар. Жыныстык курамы. Тилдер. Эмгек ресурстары. Чарбачылык.	
4.	КР калктын жайгашышы. Миграция.	Калктын жыштыгы. Тарыхый жайгашуусу. Шаар калкы. Айыл кыштак калкы. Калктуу пункттар. Ири шаарлары.	
		Миграция. Миграциянын себептери. Миграциянын басымдуу багыттары.	
	2-чейрек - 7 саат.	***КР өнөр жайы.***	
1.	Тармактык структурасы. ОЭК	**Өнөр жайдын тармактык структурасы, рынок экономикасы**	
		ОЭК жана анын тармактары. ОЭК жана айлана-чөйрөнү коргоо. Электроэнергетика.	
2.	Металлургия жана машина куруу.	**Металлургия жана машина куруу жана анын тармактары.** Металлургия жана машина куруу жана айлана-чөйрөнү коргоо.	
3.	Химия, жыгач жана курулуш өнөр жайы. Тамак аш жана жеңил өнөр жайы.	Химия, жыгач жана курулуш өнөр-жайы жана анын тармактары. Химия, жыгач жана курулуш өнөр жайы жана айлана-чөйрөнү коргоо.	
		Тамак аш жана жеңил өнөр-жайы жайы жана анын тармактары.	
4.	АӨК. Айыл чарбасы	Тармактык структурасы. Адистештирилиши.	
	3-чейрек - 10 сабак		
1.	КР транспортунун географиясы. Тышкы экономикалык байланыштары.	КР транспортунун географиясы. Тарыхый маалымат. Факторлор. Транспорттун негизги түрлөрү. Проблемалары.	
		Тышкы экономикалык байланыштары. Эл аралык мамилелер. Интеграция бирикмелери.	

		Тейлөө сферасы. соода. Туризмдин өнүгүшүМини-проект «Туризм КР-азыркы абалы жана келечеги »; презентация.	
2.	Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүү стратегиясы.	Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүү стратегиясынын коцепциясы	
		Экономикалык райондор	
3.	Чүй областы. Бишкек – Кыргызстандын борбору.	Бишкек – Кыргызстандын борбору.Саясий маданий, өнөр жай, транспорттук жана соода экономикалык борбору.	
		Чүй областынын ГА. Калкы. Жаратылыш шарттары.Өнөр жайы. Айыл чарбасы. Транспорт. Туризм	
		Экологиялык проблемалары жана өнүгүү перспективасы	№ 2 к/к Областтын өнөр-жайын түшүрүү.
4.	Талас областы.	Талас областынын ГА. Калкы. Жаратылыш шарттары.Өнөр жайы. Айыл чарбасы. Транспорт. Туризм. Экологиялык проблемалары жана өнүгүү перспективасы	№ 3 Экономикалык байланыштардын схемасын түзүү.
5.	Ысык-Көл областы.	Ысык Көл областынын ГА. Калкы. Жаратылыш шарттары.Өнөр жайы. Айыл чарбасы. Транспорт. Туризм. Экологиялык проблемалары жана өнүгүү перспективасы.	
		Презентация «Областта туризмди жакшыртуунун жолдору»»	№ 4 Презентация «Областта туризмди жакшыртуунун жолдору».
	4-чейрек - 8 сабак		
1.	Нарын областы.	Нарын областынын ГА. Калкы. Жаратылыш шарттары.Өнөр жайы. Айыл чарбасы. Транспорт. Тоо туризми. Экологиялык проблемалары жана өнүгүү перспективасы.	№ 5 Өнүгүү перспективалары.
2.	Жалал-Абад областы.	Жалал-Абад областынын ГА. Калкы. Жаратылыш шарттары.Өнөр жайы. Айыл чарбасы. Транспорт. Туризм. Экологиялык проблемалары жана өнүгүү перспективасы	№ 6 фотоальбом : «Областтын кереметтүү жерлери».
		Жаңгак жемиш токойлорунун экологиялык абалы	№ 7 Жалал-Абад областынын чарбасы.
3.	Ош областы.	Ош областынын ГА. Калкы. Жаратылыш шарттары.Өнөр жайы. Айыл чарбасы. Транспорт. Туризм. Экологиялык проблемалары жана өнүгүү перспективасы.	
		Өзгөчө табигый кырсыктарды алдын алуу. Областтын өнүгүү перспективалары.	№ 8 к/к Областтын өнөр жайын түшүрүү.
4.	Баткен областы.	Баткен областынын ГА. Калкы. Жаратылыш шарттары. Өнөр жайы. Айыл чарбасы. Транспорт. Туризм. Экологиялык	№ 9

		проблемалары жана өнүгүү перспективасы. Өзгөчө табигый кырсыктарды алдын алуу. Облasттын өнүгүү перспективалары.	Баткен областынын чарбасына мүнөздөмө берүү.

10-класс
«Дүйнөнүн экономикалык жана социалдык географиясы» *(жалпы бөлүм)*
(1 саат жумасына - 34 саат)

№ урока	Тема	Мазмуну	Практикалык иш
	1-чейрек – 8 саат.		
1.	Экономикалык жана социалдык географиясы. Дүйнө өлкөлөрүнүн көп түрдүүлүгү.	Экономикалык жана социалдык географиясына киришүү.	
		Дүйнөнүн саясий картасы. Дүйнө өлкөлөрүнүн көп түрдүүлүгү.	
2.	Заманбап өлкөлөрдүн типологиясы.	Өнүккөн өлкөлөр. Өнүгүп келе жаткан жана өткөөл экономикасы бар өлкөлөр	
		Мамлекеттик түзүлүш. Административдик-аймактык түзүлүш: унитардык жана федеративдик.	№ 1. таблица «Өлкөлөрдүн мамлекеттик түзүлүшү».
3.	Дүйнөнүн саясий картасы. Эл аралык мамилелер. Саясий география.	Дүйнөнүн саясий картасы. Эл аралык мамилелер. Саясий география.Сандык жана сапаттык өзгөрүүлөр.	№ 2. к/к ири өлкөлөр, борборлору менен. Эл аралык уюмдарды түшүрүү.
		Мамлекеттердин саясий географиялык абалы.	№ 3 Мамлекеттердин саясий географиялык абалына мүнөздөмө берүү. Каалоо боюнча.
		Тема 2. Геоэкология жана жаратылыш ресурстарынын географиясы. 8 саат.	
4.	Коом менен жаратылыштын өз ара байланышы.	Коом менен жаратылыштын өз ара байланышы. Рационалдык и рационалдык эмес жаратылышты пайдалануу.	
	2-чейрек – 7 саат.		
1.	Минералдык жана жер ресурстары. Суу жана биологиялык ресурстар.	Минералдык ресурстардын түрлөрү. Жер ресурстары. Жер фонду.	№ 4. Пайдалуу кен чыккан жерлерди к/к түшүрүү.
		Суу ресурстары. Биоресурстар.Токой ресурстары.	

2.	Дүйнөлүк океандын ресурстары.	Дүйнөлүк океандын ресурстары жана аларды өздөштүрүү.	
3.	Климаттык, космос, рекреация ресурстары. Географиялык ресурс таануу жана геоэкология.	Климаттык, космос, рекреация ресурстары. Шамал ресурстары. Жердин ички энергиясы.	
		Географиялык ресурс таануу жана геоэкология. Ресурс менен камсыз болуу түшүнүгү.	№ 5. Айрым өлкөлөрдүн ресурс менен камсыз болуусу (тандоо боюнча).
4.	Адам жана жаратылыш. Жаратылышты сарамжалдуу пайдалануу.	Жаратылышты сарамжалдуу пайдалануунун жолдору.	
	3- чейрек – 10 саат	**Калктын географиясы. 7 саат.**	
1.	Калктын саны жана көбөйүшү.	Калктын саны жана көбөйүшү.	
		Калктын санынын биринчи жана экинчи типте көбөйүүсү. Демографиялык саясат. Демографиялык жарылуу. Демографиялык кризис.	№ 6. Калктын санынын биринчи жана экинчи типте көбөйүүсүн салыштыруу.
2.	Калктын курамы.	Калктын жыныстык жана куракттык курамы. Этнолингвистикалык жана диний курамы. Эмгек ресурстары. Диндер. Расалар.	№7. Куракттык жыныстык пирамидалар менен иштөө.
3.	Калктын жайгашуусу, жыштыгы.	Калктын жайгашуусу, жыштыгы. Калктын бирдей эмес жайгашышынын себептери.	
		Миграция жана миграциянын себептери.	
		Шаар калкы. Ири шаарлар. Мегалополистер. Урбанизация. Айыл кыштак калкы.	№8 Урбанизация процессинин жүрүшүнүнө анализ берүү. Өлкөлөр жана региондор боюнча.
		Калк жана айлана-чөйрө. Өлкөнүн өнүгүшүнө менин салымым.	
		Тема 4. ИТР жана дүйнөлүк чарба.	
4.	ИТР жана дүйнөлүк чарба.	ИТР жана дүйнөлүк чарба.	
		Дүйнөлүк чарба.	
	4 чейрек– 9 саат	Дүйнөлүк чарбанын тармактык структурасы.	
1.	Дүйнөлүк чарбанын тармактык структурасы.	ОЭК, металлургия. Электроэнергетика,	№ 9. к/к негизги өнөр жай борборлорун түшүрүү.
		Кара жана түстүү металлургия. Темир рудасынын экспортерлору.	
2.	Машина куруу. Химия, токой, жеңил жана тамак аш өнөр-жайы.	Машина куруу. Химия, токой, жеңил жана тамак аш өнөр жайынын таралган жана өнүккөн региондору.	
		Өнөр жай райондору.	№10.

			Бир өнөр жай тармагына мүнөздөмө берүү (тандоо боюнча).
3.	Айыл чарбасынын географиясы. Дыйканчылык жана мал чарбачылык.	Айыл чарбасы, материалдык өндүрүштүн экинчи тармагы. АӨК жана «жашыл революция». Дыйканчылык жана мал чарбасынын тармактары.	
4.	Транспорттун географиясы.Эл аралык экономикалык мамилелер.	Транспорттун географиясы. Транспорт – материалдык өндүрүштүн негизи. «Контейнердик революция», «контейнердик көпүрөлөр».	№ 11 Бир региондун транспортуна мүнөздөмө берүү.
		Эл аралык экономикалык мамилелердин мааниси. Эл аралык туризм. тарыхый-маданий эстеликтер.	№12.

11-класс
«Дүйнөнүн экономикалык жана социалдык географиясы»
(1 саат жумасына- 34 саат)

№	*Тема*	*Мазмуну*	*Практикалык иш*
	1-чейрек – 9саат.	**Кириш сөз - 2 саат**	
1.	Өлкө таануу. Кыргызстан географиялык мейкиндикти таануунун субъектиси .	Чөлкөм таануунун маалымат булактары. Ири региондор: Чет өлкөлүк Европа, Чет өлкөлүк Азия, Австралия, Африка, Түндүк Америка, Латын Америкасы.	
		Дүйнөдө өнүгүүнүн борборлору. Ири өлкөлөр: Кытай, Япония, Индия, Австралия, ТАР, АКШ, Канада, Бразилия. Кыргызстан географиялык мейкиндикти таануунун субъектиси.	
		Тема 1. Европа (4 саат)	
2.	Европа. Жалпы маалымат.	«Чек арасыз Еропага» жетишүү; ЕС; Шенген-виза, Европанын ресурстары. ЭГА, табигый-ресурстук потенциалы. Ички айырмачылыктары.	№1 «Бир өлкөнүн ЭГА мүнөздөмө берүү».
		Европанын калкына кеңири токтолуу. Демографиялык абал. Миграциянын кесепеттери.	№2 «Калктын жайгашуусунун негизги региондорун белгилөө».
3.	Европанын региондору.	ЭГП. Население.Өнөр жайы. Айыл чарбасынын өзгөчөлүгү, регионалдык айырмачылыктар.	№3Өлкөнүн геомаданий мейкиндигин изилдөө *(баланын тандоосу).*
		Тема 2. Азия (8 саат)	
4.	Чет өлкөлүк Азия. Жалпы маалымат.	ЭГА, табигый-ресурстук потенциалы. Ички айырмачылыктары.	
		Азиянын калкына кеңири токтолуу. Демографиялык абал. Миграциянын кесепеттери.	

		Өнөр жайы. Айыл чарбасынын өзгөчөлүгү, регионалдык айырмачылыктар. Жаңы индустриалдык мамлекеттер.	
	2 чейрек – 7 саат		
1.	Азиянын макрорегиондору. Кытай. Жалпы маалымат.	Территориясы. Калкы. Дин. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
		Экономикасы.	
2.	Жалпы маалымат. Япония.	Территориясы. Жаратылышы. Калкы. Дин. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
3.	Индия – эң ири өнүгүп келе жаткан өлкөлөрдүн бири.	Территориясы. Жаратылышы. Калкы. Дин. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
		Тема 3. Мурдагы СССР дин өлкөлөрү (4 саат)	
	КМШ мамлекеттери. КМШнын Европа жагындагы мамлекеттери.	КМШнын Европа жагындагы мамлекеттери. Беларусь. Молдова. Украина.	
4.	Россия Федерациясы.	Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы. Табигый-ресурстук потенциалы. Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
	3-чейрек – 10 саат		
1.	Закавказье өлкөлөрү.	Армения. Азербайджан. Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
2.	Орто Азия мамлекеттери.	Казахстан. Өзбекстан. Тажикстан. Түркмөнстан. Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
		Тема 4. Африка (4 саат)	
3.	Африка өлкөлөрү. Африканын региондору.	Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү. Колониялык тарыхы. *Группалар менен иштөө*	
		Экономикасы. Адистештирилиши.Айыл чарбасы. Транспорту.	
		Субрегиондор. ТАР. Африканын экологиялык проблемалары.	№ 4. Өлкөнүн геомаданий мейкиндигин изилдөө *(баланын тандоосу).*
		Тема 5. Австралия жана Океания (2 саат)	
4.	Австралия жана Океания.	Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү. Колониялык тарыхы. Экономикасы.	
		Адистештирилиши. Айыл чарбасы. Транспорту.	
		Океания өлкөлөрү.	
		Тема 6. Америка (6 саат)	

5.	АКШ.	Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы. Табигый-ресурстук потенциалы. Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
		Өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
	4-чейрек – 8саат		
1.	Канада.	Региондун «Визит карточкасы». Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы. Табигый-ресурстук потенциалы. Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
2.	Латын Америкасы.	Региондун «Визит карточкасы». Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы. Табигый-ресурстук потенциалы. Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
3.	Латын Америкасынын региондору.	Мексика. Региондун «Визит карточкасы». Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы. Табигый-ресурстук потенциалы. Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү.	
		Анды өлкөлөрү. Амазонка бассейнинин өлкөлөрү жана Ла-Плата түздүгүнүн өлкөлөрү. Бразилия. Жалпы маалымат. Территориясы. Жаратылышы. Табигый-ресурстук потенциалы. Калкы. Тарыхый өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгү. Деңиз жээк райондору; Рио-де-Жанейро жана Сан-Паулу шаарлары.	№5 Өлкөнүн геомаданий мейкиндигин изилдөө *(баланын тандоосу).*
		Тема 7. Адамзаттын глобалдык проблемалары (2 саат).	
4.	Адамзаттын глобалдык проблемалары. Туруктуу өнүгүү стратегиясы.	Адамзаттын глобалдык проблемаларынын пайда болуу себептери.	
		Туруктуу өнүгүү стратегиясы. Глобалдык прогноздор: гипотезалар, проекттер. Менин тандоом *(келечегимди пландаштырууну үйрөнөм).*	

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
МАМЛЕКЕТТИК ТИЛ ЖАНА КӨП ТИЛДҮҮ БИЛИМ БЕРҮҮ
ЛАБОРАТОРИЯСЫ

КЫРГЫЗ ТИЛИ БОЮНЧА

**Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептердин
V-XI класстары үчүн**

календардык-тематикалык план

Бишкек - 2020

КИРИШҮҮ

Мугалимдердин эсине

КЫРГЫЗ ТИЛИ МУГАЛИМИ КЕСИП ЭЭСИ КАТАРЫ ЭМНЕЛЕРГЕ МИЛДЕТТҮҮ?

– кыргыз тили мугалими, адегенде, өзү эне тилин сүйө билүүгө, анын өнүгүп-өсүп келаткан жолун, эзелки тарыхын билип, эми аны өзүнөн кийинки урпактарга таза сактап өткөрүп берүү – менин милдетим деп эсептөөгө;

– инсан жана кесип ээси катары эне тилинин беделин көтөрүүгө, эне тилинде таза, так, туура сүйлөп, анын үлгүсүн башкаларга көргөзө билүүгө;

– эне сөзүнүн табиятын, сөздүн сырын билип, эне тилинде таза сүйлөө жана жазуу маданиятына ээ болууга;

– эне тилинде жаралып, ушу күнгө чейин сакталып келген эл адабиятын билүү, анын эл таанытуучулук таалими менен тарбиялык ролун жаңы муундарга жеткирүүгө;

– тил илими менен адабияттын теориялык негиздерин, азыркы өнүгүүсүн, башка тилдер менен адабий процесстеги ордун, анын өнүгүүсүнүн келечектүү багыттарын терең өздөштүрүүгө;

– сабакта балдардын өздөштүрүүсү үчүн зарыл болгон принциптерди, ыкмалар менен методдорду ийкемдүү колдоно билип, билим менен тарбияны айкалыштыра жүргүзө алууга;

– кыргыз тили мугалими окуучуга тилдин эрежелерин гана жаттатпай, эне тилинде таза, так, туура, маданияттуу жана бай сүйлөп жана жаза билүүгө көнүктүрүүгө;

– сабактыуюштуруу учурларын түрлөрү менен типтерин, заманбап формаларын, билимди өздөштүрүү мерчемдерин так баамдап билүүгө;

– сабакта окуучу үйрөнүп жаткан тилдик жана адабий материалдардын баланын турмушунда керектүүлүгүн сездирүүгө жана аны колдоно билүүгө машыктырууга, ага жараша окуучудан туура талап кыла билүүгө;

– сабактын максатын так коюу, ага жараша аны максаттуу машыктыруу, үйрөнгөнүн чыгармачылык менен өздөштүрүүгө багыттоо жана баланын чыгармачылыгын ойготууга, аны өркүндөтүүнүн жолун көрсөтүүгө;

–энетилиндетаза, көрктүү жана көркөм окуунун үлгүсүн окуучуга көрсөтө билүүгө, өзү жасай албаганды окуучудан талап кылуусу – кесиптик маданиятсыздык экендиги сезүүгө;

– сабакта татаал талдоолорду жүргүзүүдө жана аларды чечүүдө, андан туура жыйынтык чыгара билүүдө окуучунун алдында кесиптик чеберчилигин көрсөтө билип, ишенимге ээ болууга;

– мугалим окуу-тарбия иштерин жүргүзүүдө катуу тартип менен эмес, окуучу менен биргеликте, аларга адеп-ыймандуу жана кесиптик өнөрдү үйрөтүү менен бирге иш жүргүзүүгө;

– окуучуга мугалимдик кесип өнөрүнүн маани-маңызын сездирип, анын сыймыктуулугун, тазалыгын, ыйыктыгын, улуту менен мамлекеттин келечеги үчүн жоопкерчилигин жана ал кесиптин түбөлүктүүлүгүн сездирүүгө, ага өз өмүрүнүн мисалында далилдей билүүгө милдеттүү.

Окутуунун дидактикалык принциптери

– ***Илимийлүүлүк*** *(теориялык маалыматтардын, эрежелердин, талдоолордун ж.б. мазмунунун илимий жактан такталгандыгы, тууралыгы, негиздүүлүгүнүн болушу);*

– ***Проблемалуулук*** *(баяндоонун проблемалуулугу, алдыга проблема коюп аны чечүү жолдорун көрсөтүү, окуучунун чыгармачыл ишмердүүлүк аракеттерин уюштуруу);*

– ***Көрсөтмөлүүлүк*** *(баланын эсте тутуусун түшүнүктөрдү предметтүү баяндоо аркылуу бекемдөө);*
– ***Аң-сезимдүүлүк*** *(түшүнүктөрдү жаттатуу менен эмес, аң-сезимдүү кабылдоо аркылуу өздөштүрүүгө багыт берүү);*
– ***Активдүүлүк*** *(сабактагы таанып-билүү иш-аракеттерин ыкчамдатуу);*
– ***Жеткиликтүүлүк*** *(сабактын мазмунунун баланын курагына, кабыл алуу өзгөчөлүктөрүнө жараша берилиши, ошого ылайык методдордун тандалышы);*
– ***Системалуулук*** *(теманын мазмунунун уланмалуулукта, ырааттуулукта берилиши);*
– ***Тарбиялоочулук*** *(теманын мазмунунун тарбия берүүчүлүк мүмкүнчүлүгүнүн жогору болушу);*
– ***Оптималдуулук*** *(зарыл учурда туура методдордун тандалышы, аз убакытта жетишерлик өлчөмдө билим берүү жолдорун табуу).*

Окутуунун жалпы методдору

– ***айтып берүү методу*** *(окуу материалдарынын мазмунун айтып берүү, баяндап берүү, түшүндүрүү);*
– ***аңгемелешүү методу*** *(мугалим менен окуучунун жандуу аңгемелешүүсү менен билимди бекемдөө);*
– ***лекция методу*** *(окуу материалдарынын мазмунун мектептик деңгээлде лекция түрүндө айтып берүү, бул көбүнчө, жогорку класстарда жүргүзүлөт);*
– ***лекция-семинар методу*** *(жогорку класстарда лекция түрүндө айтып берүү жана семинардын элементин камтып, өз алдынча илимий булактарды пайдаланып иштөөгө окуучуну көнүктүрүү);*
– ***талкуу методу*** *(атайын максат коюп, бир тема боюнча талкуу уюштуруу, ар бир окуучунун жеке оюн, көз карашын угуу);*
– ***роль ойноо методу*** *(адабият сабагында каармандардын ролун аткарып ойноо, же дидактикалык жана иштиктүү оюндарда роль аткаруу менен иштеп машыгуу);*
– ***байкоо методу*** *(окуучунун ишмердигин, өздөштүрүүсүн системалуу байкоо);*
– ***китеп менен иштөө методу*** *(сабакта окуучунун сүйлөп берүү үчүн китеп менен, текст менен айкалыштырып иштөө);*
– ***экскурсия методу*** *(темага байланыштуу, мисалы, адабият сабагында жазуучунун өнөрканасын үйрөнүү, же тил сабагынан табиятка экскурсияга чыгып, жаратылышты сүрөттөө түрүндөгү дил баян жазуу);*
– ***долбоор методу*** *(бир теманын теориялык жана практикалык баалуулугун терең иликтеп, анын келечектүү багыттарын өз алдынча аныктоо);*
– ***программалап окутуу методу*** *(окуучуга тема боюнча суроолорду түзүү жана анын болжолдуу жоопторун берүү менен, окуучунун таанып-билүүсүн өнүктүрүү);*
– ***проблемалык кырдаал түзүү менен окутуу методу*** *(теманын мазмунун репродуктивдүү кайталабай, проблемалуу жагдай түзүү менен, аны ой жүгүртүп чечүүгө машыктыруу);*
– ***көнүгүү жана изилдөө методу*** *(тил сабагынан сөздүн чыгыш тегин иликтөө, эрежелерди талдап түшүнүү, же адабияттан каармандын мүнөзүн, чыгарманын идеялык маанисин далилдер менен иликтеп үйрөнүү, көнүгүү, машыгуу);*
– ***көрсөтмөлүүлүк же демонстрациялоо методу*** *(курулай сөз менен эмес, сөздү көрсөтмөлүүлүк менен бекемдеп, далилдөө жана натыйжаны жалпыга жарыялоо);*
– ***тестирлөө методу*** *(окуучунун маалыматтуулугун, логикалык ойлоосун тест аркылуу текшерүү жана баалоо);*
– ***эвристикалык метод*** *(окуучунун чыгармачыл өз алдынча изденүү менен өздөштүрүүсүн өнүктүрүү);*
– ***коммуникативдик метод*** *(тил жана адабият сабактарында окуучунун оозеки жана жазуу түрүндөгү байланыштуу кебин өстүрүү);*
– ***интерактивдүү методдор*** *(окуучу менен мугалимдин, окуучу менен окуучунун өз ара жандуу баарлашып өздөштүрүүсүн сабакта колдонуу);*
– ***окуучунун өз алдынча ишин уюштуруу методу*** *(сабактан кийин жана жаңы сабакка даярданууда окуучунун өз алдынча ишин уюштуруу);*
– ***текшерүү методу*** *(алган билимди оозеки жана жазуу иштери аркылуу текшерүү)*

***1.* Кыргыз тили жана адабияты сабактарына коюлуучу жалпы талаптар:**

А) Кыргыз тили жана адабияты сабагы баланын өмүрүндө элдик тилдин улуулугунун, тазалыгынын, байлыгынын жана көрктүүлүгүнүн үлгү-далили боло алуусуна жетишүүсү керек.

Б) Сабак илимий негизде, методикалык жактан туура уюштурулуп, тарбиялык таасири жогору болуусу, ал ушундай сапаттары менен окуучуну интеллект катары өнүктүрүүгө жол көрсөтүүсү шарт.

В) Сабакта төмөндөгүдөй тарбиялык баалуулуктар ишке ашуусу зарыл:

– элдик акыл казынасы аркылуу акыл эмгегинин маданиятына тарбиялоо;
– улуттук тил дөөлөттөрү аркылуу идеологиялык жактан тарбиялоо;
– элдик адеп-ыйманга, улуттук улуу мурастарды сүйүүгө, аны урматтоого жана сактай билүүгө тарбиялоо;
– башка элди жана анын тили менен маданиятын сыйлай билүүгө тарбиялоо;
– өнөр алды кызыл тил менен окуучуну эне тилинде сүйлөө өнөрүнө тарбиялоо;
– тилдин рухий күчү менен эстетикалык жактан тарбиялоо;
– башка тилди да сыйлай билүүгө үндөө менен, улут аралык мамиле маданиятына тарбиялоо.

2. Кыргыз тили жана адабияты сабактарына коюлуучу дидактикалык талаптар:

– сабактын темасынын так коюлуусу;
– сабактын тибинин, формасынын жана түрүнүн туура тандалышы;
– сабакта белгиленген убакыттын жана ички логикалык түзүлүшүнүн туура сакталышы;
– билим берүүчү, өнүктүрүүчү жана тарбия берүүчү максаттарынын теманын мазмунуна жараша туура коюлуусу;
– сабактын теориялык жана практикалык баалуулугунун жогорулугу;
– сабакта окутуунун принциптеринин оптималдуу жетекчиликке алынышы;
– сабактын максатына жараша зарыл методдор менен методикалык ыкмалардын орду менен колдонулушу;
– сабакта окуучунун жетишкендиктерин туура баалоо методдорунун, анын талаптарынын так коюлуусу, баалоодо окуучунун көрсөткүчтөрүнүн даана болуусу;
– баалоонун ырааттуу мониторингинин болуусу, анын эл аралык деңгээлдер менен салыштырмалуулугу жана баалоонун тарбиялык таасирдүүлүгүнө жетишүү.

3. Кыргыз тили жана адабияты сабагына коюлуучу психологиялык талаптар:

– сабакта жагымдуу жагдайдын түзүлүүсү;
– мугалимдин өзүн алып жүрүүдөгү токтоолугу;
– маанайынын туруктуулугу;
– педагогикалык этиканын, мамиленин сакталышы;
– окуучуларга берген суроолорунун орундуулугу;
– сабакта жаралган түрдүү кырдаалдарды ийкемдүү чечүүсү;
– окуучунун көңүл маанайын көтөрө алуусу;
– окуучунун демилгелүүлүгүн көтөргөн жылуу сөздүн болуусу.

4. Сабакка коюлуучу ден соолукту сактоочу талаптар:

– **психологиялык жактан** (окуу ишин жүргүзүүдө мугалимдин ар бир мамилесибалага психологиялык жактан басынтуучу мүнөздө болбоосу);
– **окуу материалынын мазмуну жагынан** (окуу материалдарынын мазмуну баланын жеке өзгөчөлүктөрүнө, турмуш абалына жана инсандыгына терс таасир этпегидей болуусу);
– **уюштуруу жагынан** (сабактын жүрүшү, анын этаптары, тапшырмалардын саны, ар бир иш-аракеттер баланын ден соолугун, кабыл алуусун эске алуу менен аткарылуусу);

– **методикалык жактан** (сабактагы методикалык иш-аракеттер, ыкмалар, методдор, көрсөтмө куралдар, берилген тапшырмалар балага терс таасир этпегидей, анын татаалдыгы, оордугу эске алынууга тийиш);

– **нормативдик жактан** (окуу планындагы предметтердин, окуу жүктөмүнүн саны, окуу мөөнөтүнүн баланын курактык жана ден соолугунун өзгөчөлүктөрүнө жараша узактыгынын эске алынышы, окуу предметтеринин оордук-татаалдыктарына жараша расписаниеде жайгаштырылышы, анын окуу күндөрүнүн мүнөзүнө жараша келиши, окуу регламентинин ийкемдүү болуусу).

5. Сабакты пландоого коюлуучу талаптар:

а) сабактын темасы;

б) сабактын максаттары: *билим берүүчү; өнүктүрүүчү; тарбия берүүчү;*

в) сабактын түзүлүшү:

– ***уюштуруу*** *(психологиялык жагымдуу жагдайды түзүү, окуучулардын көңүлүн сабакка буруу);*

– ***үй тапшырманын аткарылышын текшерүү*** *(ырааттуу текшерүү, тандап текшерүү, текшерүүсүз текшерүү);*

– ***өтүлгөн сабакты жыйынтыктоо*** *(жаңы тема менен өтүлгөн теманы байланыштыруу);*

– ***жаңы сабак, аны түшүндүрүү*** *(жаңы сабакты моделдөө, окуучу үчүн жаңылыкты ачуу);*

– ***өтүлгөн сабакты бышыктоо*** *(суроо-жооп менен кайталап бышыктоо, өтүлгөндөрдү системалап (корутундулап) бышыктоо, үйрөнгөнүн колдонуп бышыктоо, чыгармачылык менен бышыктоо);*

– ***өтүлгөн сабакты жыйынтыктоо*** *(Бүгүн эмнени үйрөндүк, анын кайсынысы маанилүү? Бүгүн эмнеге машыктык, анын кайсынысы маанилүү?)*

– ***окуучулардын билимин баалоо*** *(баалоонун талаптарын иштеп чыгуу, талаптардын градациясын пландоо, окуучулардын көрсөткүчтөрүн аныктоо, окуучулардын өздөштүрүүсүнө баа берүү, баалоо, баа коюу);*

– ***үйгө тапшырма берүү*** *(кайталоо үчүн тапшырма, жаттоо үчүн тапшырма, грамматикалык тапшырма, коммуникативдик тапшырма, үйрөнгөнүн практикада колдонуу үчүн тапшырма, чыгармачыл тапшырма, өз алдынча иштөө үчүн тапшырма...)*

Кыргыз тилин окутуунун жеке принциптери: *коммуникативдик багыттуулук принциби, лингвоөлкөтаанытуу принциби, этномаданияттануу принциби...*

Кыргыз тилин окутуунун жеке методдору: *талдоо-жыйноо методу, (анализ-синтез методу), түшүндүрүп окуу методу, тилдик фактыларды салыштырып окутуу методу, коммуникативдик метод, түздөн-түз үйрөтүү методу, тилди тездетип үйрөтүү методу, ишмердик мамиле методу...*

Кыргыз тили жана адабияты сабактарынын типтери:

– ***жаңы теманы түшүндүрүү сабагы;***

– ***алган билимди текшерүү сабагы;***

– ***жалпылоо, системалоо сабагы;***

– ***бышыктоо сабагы;***

– ***кайталоо сабагы;***

– ***аралаш сабак.***

Кыргыз тили жана адабияты сабактарынын жаңыча (инновациялык) түрлөрү жана алардын мүнөздөмөлөрү:

– ***аңгемелешүү сабагы*** *– өтүлгөн сабакты окуучулардын кабыл алуусу, өздөштүрүүсү тууралуу баарлашуу;*

– ***изилдөө сабагы*** *– окуучунун теориялык билими менен практикалык өз алдынчалыгын шиктөө, өнүктүрүү максатын көздөйт;*

– ***панорамма сабагы*** *– сабактагы айрым кырдаалдарды байкоо максатында;*

– ***саякат сабагы*** *– окуучулардын ой жүгүртүү жана таанып-билүү ишмердүүлүгүн кеңейтет;*

*– **семинар сабагы** – алган билимин жана практикалык машыгуусун тереңдетүү максатын көздөйт;*
*– **мелдеш (таймаш) сабагы** – окуучулардын интеллектуалдык жактан өнүгүү деңгээлин байкоо, сыноо үчүн;*
*– **конференция сабагы** – окуучунун сабакта алган билимин кеңейтет, чыгармачыл жана таанып-билүү активдүүлүгүн арттырат;*
*– **зачет сабагы** – окуучунун билим деңгээлин аныктайт жана баалайт;*
*– **диспут сабагы** – алган билимди жана машыгууларды активдештирет, өз алдынча ой жүгүртүүсүн өстүрөт, бекемдейт;*
*– **оюн сабагы** – оюн аркылуу кебин өнүктүрөт;*
*– **табышмак сабагы** – окуучунун кыялын байытат, ой жүгүртүүсүн өнүктүрөт, тапкырлыгын өстүрөт;*
*– **инсценировка сабагы** – окуучунун чыгармачыл активдүүлүгүн бекемдейт, образдуу, көркөм сүйлөөсүн өстүрөт;*
*– **лекция сабагы** – жаңы маалыматтарды берет;*
*– **байкоо сабагы** – окуучунун өздөштүрүүсүнүн деңгээлин аныктоо максатындагы сабак;*
*– **кино сабагы** – окуучунун көрүп ой жүгүртүүсүн, чыгармачылыгын өркүндөтүү максатында;*

*– **сахна-сабак** – аңгемени же жомокту сюжетине жараша инсценировкалап, каармандарынын бейнесин түзүп, сахнада аткаруу, аны талдоо аркылуу чыгарманы үйрөнүү;*

*– **жомок-сабак** – жомокторду окуп-үйрөнүүдө бир окуучуну жомокчунун ролуна үйрөтүп, калган окуучуларды жомок угуучу катары элестетип сабак өтүү жана аны жалпылап талдоо;*

*– **викторина-сабак** – тилден болсун, адабияттан болсун, мугалим өтүлгөн материалдар боюнча түйүндүү маселелерди камтыган суроолордун топтомун түзөт, ал суроолор атайын өтүлүүчү викторина сабагында ирети берилет, окуучунун билимин, эсте тутуусун текшерип, өстүрөт;*

*– **конкурс-сабак** – ар бир чоң тема өтүлгөндө же чейрек аяктаган кезде буга чейин үйрөнгөндөрүн текшерүү максатында классты тайпаларга бөлүп, билим таймашында мелдештирүү сабагы;*

*– **көз караш сабагы** – адабият сабактарында талаш-тартыштуу же проблемалуу маанайдагы чыгармаларды, мисалы: «Ак кеме», «Жамийла», «Бетме-бет» ж.б. эркин талкуулоо, каармандары тууралуу жеке көз карашын билдирүү;*

*– **поэзия сабагы** – адабият сабагында поэзиялык чыгармаларды мугалимдин гана баяндап, талдап берүүсү менен чектелбей, окуучулардын эркин көркөм окуусу менен талдоо. Мисалы: Алыкулдун, Токтогулдун, Барпынын, Жеңижоктун ырларын ар бир окуучу каалаганын тандап алып, поэзия кечеси сыяктуу көркөм жатка окуу, аларды талдоо, талкулоо сабагы;*

*– **талкуулоо сабагы** –өтүлгөн адабий чыгарманы тереңдеп үйрөнүү максатында, бир окуучу – жазуучу, эки-үч окуучу – сынчы болуп, чыгарманы талкуулоо формасында сабакты уюштуруу.*

Кыргыз тили жана адабияты сабагында колдонулуучу сынчыл ойломдун стратегиялары:
– окуу жана түшүнүү;
– синквейн;
– кластер;
– зигзаг;
– даймонд;
– топ менен иштөө;
– сынчыл ойлом сабагы;
– эки бөлүктүү күндөлүк;
– дискуссия сабагы;
– зигзаг;
– инсерт;
– кластер;
– концептуалдуу карта;

– мээ чабуулун колдонуу;
– чаташкан логикалуу чынжырлар…

Кыргыз тили жана адабияты сабагында окуучулар менен иштөөнүн формалары:
– окуучулар менен жекече иштөө;
– жуп-жубу менен иштөө;
– тайпада иштөө;
– фронталдык формада иштөө.

Кеп өстүрүү принциптери:
– сөздүк иш жүргүзүү менен биргеликте кеп өстүрүү;
– сөздүн этимологиясын (чыгыш тегин) чечмелөө менен биргеликте кеп өстүрүү;
– баланын ой жүгүртүүсү менен биргеликте кеп өстүрүү;
– грамматикалык материалдарды өздөштүрүү менен кеп өстүрүү;
– адабий текст менен биргеликте кеп өстүрүү.

Компетенттүүлүктөр жөнүндө

Компетенттүүлүк – бул адамдын тиешелүү билимдеринин, билгичтиктеринин элементтерин жана иш-аракеттеринин ыкмаларын белгилүү бир кырдаалда (окуу, турмуштук, кесиптик) өз алдынча колдоно алуу жөндөмдүүлүгү;

Негизги компетенттүүлүктөр – предметтик компетентүүлүктөрдүн негизинде калыптануучу, окуучулардын социалдык тажрыйбасына негизделген, окуу предметинен жогору турган көп кызматтуу, көп деңгээлдүү, чеееле турган билим берүү натыйжалары;

Предметтик компетенттүүлүктөр – билим берүү натыйжаларынын жыйындысы катары өзүнчө окуу предметинин материалынын негизинде калыптануучу, негизги компетентүүлүктөргө караганда жекече компетентүүлүктөр.

Негизги компетенттүүлүктүн өзгөчөлүгү

Компетенттик мамиле биринчи орунга окуучулардын маалымдуулугун эмес, практикалык иште пайда болгон көйгөйлөрдү чечүү жана иштин ыкмаларын өздөштүрүү жөндөмүн коёт.

Жалпы билим берүүнүн жаңыртылган мазмунун негизин *«негизги компетенттүүлүктөр» түптөгөн.*

Дүйнөлүк билим берүү практикасында компетенттүүлүк түшүнүгү борбордук, «башкы» түшүнүк катары эсептелинет, анткени компетенттүүлүк:
• биринчиден, өзүнө билим берүүнүн интеллектуалдык жана жөндөмдүк түзүүчүлөрүн бириктирет;
• экинчиден, компетенттүүлүк түшүнүгүнө «натыйжадан» түзүлгөн билим берүүнүн мазмунун интерпретациялоо идеологиясы түптөлгөн;
• үчүнчүдөн, негизги компетенттүүлүк интегративдик табиятка ээ, анткени ал маданияттын жана иштин кеңири (маалыматтык, укуктук ж.б.) чөйрөлөрүнө тийиштүү бир катар билимдерди өзүнө алып алат.

Жалпы орто билимдин мамлекеттик билим берүү стандартында үч негизги компетенттүүлүк жөнүндө сөз болот:
• **маалыматтык;**
• **социалдык-коммуникативдик;**
• **өзүн ишин уюштуруу жана көйгөйлөрдү чече билүү.**

Предметтик компетенттүүлүктөр менен билим берүүнүн натыйжаларынын байланышы

Негизги компетенттүүлүктөр (маалыматтык, социалдык-коммуникативдик, өзүн-өзү уюштуруу жана көйгөйлөрдү чече билүүчүлүк) кыргыз тили сабагында предметтик: тил таануучулук, кептик жана маданият-таануучулук компетенттүүлүктөр аркылуу калыптанат.

Турмуштук кырдаалдардан алынган кызыктуу тексттерди окуучулардын окуу (угуу) жана талкуулоо аркылуу ой жүгүртө билүү жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүү, ал тексттердин мазмунундагы таанытуучу жана тарбиялык баалуулук багыттарды аныктап-талдоого окуучуларга көмөктөшүү – негизги иш-аракеттерден болуп саналат. Ал тексттерди сынчыл көз караш менен баалоо да абдан маанилүү, анткени ал тексттерден маалыматтарды табууга, башкалардын пикирлерин уга билүүгө жана өз пикирин калыптандырууга, түрдүү көз караштарды салыштырууга үйрөтөт.

Кыргыз тилинин предметтик компетенттүүлүктөрү

Предметтик компетенттүүлүктөрдү аныктоодо төмөнкүлөр эске алынды:

- Кептик-ой жүгүртүүчү ишмердүүлүгү төмөнкүдөй фазаларга ээ: мотив – максат – багыт алуу – пландаштыруу – ишке ашыруу – текшерүү;
- Кептик ишмердүүлүк процессинде сүйлөөчүнүн кебинде колдонулган грамматикалык категориялар жана угуучунун кебиндеги грамматикалык категориялар шайкештикте болот;
- Адамдын кеби анын дүйнө таанымын жана маданий деңгээлин чагылдырат.

Мына ушуга байланыштуу эне тилин окуп-үйрөнүүдө ээ болуучу жалпы компетенттүүлүктөр

1) **тил таануучулук** – тилдин системасын, тактап айтканда, тилдин түзүлүшү, анын категориялары тууралуу билимге ээ болуу, анын ичинде орфографиялык жана пунктуациялык сабаттуулукка жетишүү;

2) **кептик** – кептик кырдаалдарга жана тилдик нормаларга ылайык жазуу жана оозеки формада карым-катнашты ишке ашыруу, өзүнүн кептик мүмкүнчүлүктөрүн өркүндөтөт жана сөздүк корун байытуу, байланыштуу кебин, сүйлөө, жазуу маданиятын өркүндөтөт;

3) **маданият таануучулук** – тилдин улуттук-маданий өзгөчөлүгүн үйрөнөт, тил аркылуу элдин улуттук баалуулуктарын таанып-билет, элдик жана этномаданий лексиканы өздөштүрөт.

Тилдик компетенттүүлүккө ээ болуу өзүнө буларды камтыйт:

- 11-классты бүтүрүүчү эне тилинин жеке жана жалпы мыйзамдарын чагылдыруучу нормалар жана эрежелер боюнча билимге ээ болот, лингвистикалык маалыматтарды талдап -түшүндүрө алат, аналитикалык ой жүгүртүү көндүмдөрүнө ээ болот дегенди билдирет;
- тилдик бирдиктердин, тилдин системасындагы алардын функцияларын тексттеги ролу менен байланышта түшүнөт;
- лингвистикалык түшүнүктөрдү, алардын кептеги функциялары менен маанилерин тексттин стилдерине ылайык комплекстүү түшүнүшөт;
- тилдик бирдиктердин синонимдештигин, структурасын, семантикасын тексттин стилдерине жараша айырмалай алышат;
- кептин оозеки жана жазуу формаларынын өзгөчөлүктөрүн айырмалай билишет;
- окуп үйрөнгөн орфограммалардын жана пунктуациялык эрежелердин көлөмүнө ылайык орфографиялык жана пунктуациялык көндүмдөргө ээ болот.

Кептик компетенттүүлүккө ээ болуу булар менен түшүндүрүлөт:

- мектептин бүтүрүүчүсү (сүйлөөчү-угуучу) карым-катнаштык негизде аткарылуучу милдеттерди аныктоого, тилди пикир алышуунун ар кыл кырдаалдарында оозеки жана жазуу формасында пайдаланууга, өзүнүн сөздүк корун байытуу менен кептик мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүүгө жөндөмдүү дегенди билдирет.
- карым-катнаштын (коммуникациянын) максатына ылайык жүрүп жаткан сүйлөшүүнүн же тексттеги ойдун предметин жана темасын түшүнөт жана түшүндүрүп бере алат;

- текстеги негизги идеяны жана кошумча маалыматтарды бөлүп көрсөтүп, аларды талдап салыштырат;
- мазмунуна ылайык тексттердин функционалдык-семантикалык типтерин, кептин ар кыл түрлөрүн, тексттин жанрлары менен стилдерин айырмалайт жана оозеки, жазуу жүзүндө пайдалана алат;
- адабий тилдин (стилдердин) нормаларына, пикир алышуунун максатына (кептик кырдаалдарга) ылайык текст түзөт;
- текстти ар кыл стилдик айырмачылыктарына (бир стилдеги текстти экинчи стилге айландыруу), түрдүү эмоционалдык жагдайларга (тондорго) ылайыктап кайрадан түзөт.
- маданият таануучулук компетенттүүлүккө ээ болуу булар менен түшүндүрүлөт:
- мектеп бүтүрүүчүсү эне тилин жетик өздөштүрүү аркылуу социалдык- маданий- кептик шартты жана тарыхый-маданий контекстти эске алууга жөндөмдүү дегенди билдирет, б.а.:
- коомдо жүрүм-турумдун нормаларына ылайык баарлашуунун да социалдык ролу менен маани-маңызын түшүнө алат;
- элдин маданий мурасынын маанилүү бөлүгү катары тилге жекече мамилесин билдирет;
- кеп адебинин нормаларына ээ болот;
- тилдик жана коммуникативдик билгиликтер үч деңгээлде бааланат: продуктивдик, репродуктивдик жана креотивдик, демек окуучулар үйрөнгөнүн бекемдешет, ой жүгүртүү менен аларды практикада колдонушат жана өз алдынча чыгармачылык менен иш алып барышат.

Окуучулардын жетишкендиктерин баалоонун негизги стратегиялары

Кыргыз тили сабагындагы билимдин натыйжасын баалоо окутуп үйрөтүүнүн формалары жана методдорунун максаты менен тыгыз байланышта. Баалоонун максаты- күтүлүп жаткан билимдин чыныгы натыйжаларына карата аныктоо. Окуучулардын билимин баалоодо мугалим окутуунун методдоруна жана формаларына жараша түрдүү методдорду колдонот.

Баалоонун негизги принциптери. Окуучуларды баалоодо мугалим *калыстык, ишенимдүүлүк, жарамдуулук* сыяктуу негизги принциптерди жетекчиликке алышы зарыл.

Калыстык. Калыстык принципи бардык окуучулар бирдей шартта окшош сыноодон өтүшүн талап кылат. Маалыматтарды текшерүү калыстыгы мугалим үчүн дагы, бардык окуучулар үчүн дагы баалоонун бирдей критерийлеринин болушун туюндурат.

Ишенимдүүлүк. Ишенимдүүлүк принциби ошол эле белгини кайталап өлчөөдө бирдей натыйжа алууга мүмкүнчүлүк берген педагогикалык баалоонун тактыгын билдирет.

Жарамдуулук - бул башка нерсе эмес, чын эле өлчөөгө тийиш болгон нерсе өлчөнүп жаткандыгын көрсөткөн баалоо усулунун аныктыгы.

Баалоонун түрлөрү. Окуучулардын билим алуудагы жетишкендиктери менен өсүшүн өлчөө үчүн баалоонун үч түрү колдонулат: *диагноздоочу, калыптандыруучу жана жыйынтыктоочу.*

Диагностикалык баалоо. Прогресске баа берүү үчүн мугалим окуу жылы ичинде жетишилген натыйжалар менен окуучунун билгиликтеринин баштапкы калыптануу деңгээлине салыштыруу жүргүзөт. Диагноздоочу баалоонун натыйжалары сыпаттоо түрүндө катталып, жалпыланат жана мугалимдин окутуу милдеттерин аныкташына, окуучуга берилүүчү тапшырмаларды берүү жолу менен окуу процессине түзөтүүлөрдү киргизишине жана анын өркүндөтүшүнө негиз болот.

Калыптандыруучу баалоо. Калыптандыруучу баалоонун максаты - окуучунун жетишкендиги менен материалды жекече өздөштүрүү өзгөчөлүктөрүн аныктоо, ошондой эле окуучунун ийгиликке жетиши үчүн сунуштарды иштеп чыгуу. Мугалим калыптандыруучу баалоону окутуунун жүрүшүнө жараша өз убагында түзөтүү, пландоого өзгөртүү киргизүү үчүн пайдаланат. Окуучунун жөндөм деңгээли эмес, ал аткарган конкреттүү иш бааланат.Окутуунун аралык натыйжаларын баалоодо окуучулардын өзгөчөлүктөрү (ишти аткаруу тездиги, теманы өздөштүрүү жөндөмү ж.б) эске алынып, окуучулардын жетишкендиктери менен өсүштөрүнө көңүл бурулат. Окуучунун өсүшү билим берүү тармагы менен предметтердин алкагында окутуу максаты болуп саналган белгилүү натыйжаларга жетүү катары аныкталат. Журналга баа зарылдыгына карай коюлат (катталат), мугалим окуучунун жекече өсүшүнө жүргүзгөн байкоолорун белгилейт.

Жыйынтыктоочу баалоо. Жыйынтыктоочу баалоо окутуунун ар бир баскычында пландалуучу натыйжаларга окуучулардын жетишүү даражасын аныктоо үчүн кызмат кылып, *утурумдук, аралык жана жыйынтыктоочу* баалоодон түзүлөт.

Жекече аткарылган тапшырмаларды *утурумдук баалоо* баа берүү ченемдери (туура чечимдердин саны, кетирилген катарлардын саны, тариздөө эрежелеринин сакталышы ж.б.) менен мугалим жана/же окуучулардын өздөрү берген өзүнчө ишти аткаруу критерийлерине жараша жүргүзүлөт. Мугалим окуучулардын окуу материалын өздөштүрүүдөгү өзгөчөлүктөрүнө жараша утурумдук баалоо жүргүзөт.

Аралык баалоо предметтик куррикулумда аныкталган иштердин түрүнүн негизинде жүргүзүлөт.

- Кат жүзүндөгү иштер/булактар менен иштөө;
- Оозеки жооп /жүзачар;
- Долбоор, изилдөө иши, иштердин бөтөнчө түрлөрү;
- Портфолио (жетишкендиктер папкасы) ж.б.

Иштердин бардык түрлөрү баалоо критерийлеринин негизинде бааланып, милдеттүү болуп саналат жана мугалим тарабынан баалоо планын иштеп чыгууда алдын ала пландалат.

Жыйынтыктоочу баалоо мектеп календарына (чейрек, жарым жылдык, окуу жылы ылайык) жүргүзүлүп, аракеттеги ченемдер менен баалоонун иштелип чыккан критерийлерге жараша кат жүзүндө аткарылат.

Милдеттүү иштердин түрлөрүнүн саны жана жыйынтыктоочу баалоодогу салыштырма катыш окутуу баскычтары менен предметтердин өзгөчөлүгүн эске алуу менен аныкталат.

Иштердин формасынын ар түрдүүлүгүн мугалим окуучулардын жекече өзгөчөлүктөрүн эске алып аныктайт.

5-КЛАСС
(жумасына 4 сааттан, жыл боюнча 136 саат)

№	ТЕМАЛАРЫ	сааты	мөөнөтү	эскертүү
1	**Тил – пикир алышуунун куралы, тил жана кеп**	1 саат		
2	**Байланыштуу кеп (25 саат)** Текст, анын мүнөздүү белгилери (тексттин тематикалык, маанилик, стилдик, грамматикалык бүтүн бирдиги)	2 саат		
3	Тексттин маанилик бүтүндүгү. Тексттин эң кичине бирдиги сүйлөм, тексттин темасы жана негизги ою	2 саат		
4	Текстке ат коюу (темага же негизги ойго байланыштуу)	1 саат		
5	Тексттин планы тууралуу түшүнүк. Жөнөкөй план	1 саат		
6	Даяр тексттин жөнөкөй планын түзүп, пландын негизинде оозеки баяндап берүүгө жана баяндама жазууга үйрөтүү	3 саат		
7	Кептин түрлөрү: баяндоо, сүрөттөө, ой жүгүртүү (жалпы маалымат)	1 саат		
8	Баяндоо, анын мүнөздүү белгилери	1 саат		
9	Сүрөттөө жөнүндө жалпы маалымат	1 саат		
10	Сүрөттөө объектилеринин түрлөрү: жандуу, жансыз заттарды сүрөттөө	1 саат		
11	Көркөм адабий чыгармалардан жандуу жана жансыз заттардын сүрөттөлүшүнө байкоо жүргүзүү	3 саат		
12	Расмий-иштиктүү стиль, анын түрлөрү жөнүндө жалпы маалымат (расмий жана расмий эмес иш кагаздары)	2 саат		
13	Расмий эмес иш кагаздары, анын мүнөздүү белгилери (кулактандыруу, арыз, чакыруу билети, тактама (справка)	4 саат		
14	Өз алдынча берилген үлгүнүн негизинде кулактандыруу, арыз, чакыруу билетин жазууга көнүктүрүү	3 саат		
	Синтаксис, пунктуация жана кеп маданияты (23 саат)			
15	*Сөз айкашы жөнүндө түшүнүк.* Сөз айкашынын тутумундагы багындыруучу (негизги сөз) жана багынуучу түгөйлөр, алардын өз ара байланышуу жолдору: маанилик (ыкташуу) жана грамматикалык (башкаруу, таандык) түрлөрү	2 саат		
16	*Сүйлөм.* Сүйлөмдүн негизги белгилери. Айтылыш максаттарына жана маанилерине ылайык сүйлөмдүн жай, суроолуу жана илептүү болуп бөлүнүштөрү. Бул сүйлөмдөрдүн аягына коюлуучу тыныш белгилер	2 саат		
17	*Сүйлөм мүчөлөрү.* Сүйлөмдү уюштуруудагы ролуна карата алардын баш мүчөлөрү (ээ, баяндооч) жана айкындооч мүчөлөр (аныктооч, толуктооч, бышыктооч) болуп бөлүнүшү	2 саат		
18	*Сүйлөмдүн бир өңчөй мүчөлөрү.* Бир өңчөй мүчөлөрдү байланыштыруучу каражаттар (байламталар, интонация). Бир өңчөй мүчөлөрдөгү коюлуучу тыныш белгилер	2 саат		
19	*Жөнөкөй сүйлөм.* Жалаң жана жайылма сүйлөмдөр, алардын түзүлүшү	2 саат		
20	*Сүйлөмгө мүчө боло албаган сөз.* Каратма сөз, анда коюлуучу тыныш белгилер	2 саат		
21	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу иштери*	3 саат		

22	*Синтаксистик талдоо жүргүзүү*	1 саат		
23	Татаал сүйлөм, анын грамматикалык түзүлүшүнө карай бөлүнүшү (тең жана багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөм). Татаал сүйлөмдүн тыныш белгилери	1 саат		
24	Төл жана бөтөн сөз жөнүндө түшүнүк. Төл сөздөн мурда жана кийин колдонулган тик сөздөр, ушуга байланыштуу коюлган тыныш белгилер. Диалог жана анын тыныш белгилери	2 саат		
25	*Кеп маданияты.* Тексттеги жөнөкөй жана татаал сүйлөмдөрдүн чегин аныктоо. Текстте кездешкен суроолуу, жай, буйрук, илептүү сүйлөмдөрдүн интонациясын туура сактоо. Сүйлөмдөрдүн бир өңчөй мүчөлөрүнүн, татаал сүйлөмдөрдүн синтаксистик түгөйлөрүнүн интонациясын туура сактоо. Көркөм текст түзүүдө жай, суроолуу, буйрук, илептүү сүйлөмдөрдү, сүйлөмдүн бир өңчөй мүчөлөрүн, тике, бөтөн сөздөрдү айтыла турган ойдун кырдаалына карай адабий тилдин стилдик нормасына карай колдоно билүү	1 саат		
26	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу иштери*	2 саат		
27	*Синтаксистик талдоо жүргүзүү*	1 саат		
	Фонетика, графика, орфоэпия жана кеп маданияты (19 саат)			
28	Фонетика жана графика жөнүндө түшүнүк. Тыбыш жасоочу органдар жана тыбыштардын жасалышы. Тыбыш жана тамга, алардын бири-биринен айырмасы. Тыбыштардын үндүү, үнсүз болуп бөлүнүшү	2 саат		
29	*Үндүү тыбыштар* жана алардын бөлүнүшү: тилге карата жоон жана ичке, эринге карай эриндүү жана эринсиз, жаакка карай кең жана кууш, үндүн созулуу деңгээлине карай кыска жана созулма үндүүлөр болуп бөлүнүшү, алардын жасалышы	2 саат		
30	Бир сөз ичинде үндүүлөрдүн ээрчишип өзгөрүүсү (энеме, тоого)	1 саат		
31	*Үнсүз тыбыштар,* алардын жумшак, каткалаң, уяң болуп бөлүнүшү, түгөйлүү, түгөйсүз болуп келиши, алардын айтылышы жана жазылышы	2 саат		
32	Алфавит, андагы тамгалардын аталышы. Баш жана кичине тамгалар. Алфавитте тамгалардын жайгашуу тартиби, анын коомдо колдонулуш маанилери	2 саат		
33	*Муун,* анын түрлөрү. Сөздөрдү муунга ажыратуу	1 саат		
34	Интонация, анын оозеки, жазуу кебиндеги мааниси	1 саат		
35	Орфоэпия жана орфография жөнүндө түшүнүк. Кыргыз орфоэпиясынын негизги эрежелери: уңгу сөздөрдүн жеке тургандагы туура айтылышы жана жазылышы, уңгуга мүчө жалганган учурдагы туура айтылышы жана жазылышы (нанга – наңга, аччы – ашчы)	2 саат		
36	Бир сөз ичинде *к, п,* тыбыштарынын *г, б,* тыбыштарына өзгөрүп айтылышы жана жазылышы	1 саат		
37	*Кеп маданияты: с-з, к-г, д-т, б-п, ч-ш* сыяктуу түгөйлүү үнсүздөрдү сөз ичинде айтылышын жана жазылышын туура, так сактай билүү, ажыратуу (ъ), ичкертүү (ь) белгилери жана созулма үндүүлөр катышкан сөздөрдү туура айтууга жана туура жазууга көнүгүү; сөз аягына келген жумшак үнсүздөрдүн (*б, в, г, д, ж*) аталышында орфоэпиялык, орфографиялык нормаларды туура сактоо	1 саат		
38	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	3 саат		

39	*Фонетикалык талдоо жүргүзүү*	1 саат		
	Лексика жана кеп маданияты (12 саат)			
40	*Лексика жөнүндө түшүнүк*	1 саат		
41	Сөздүн лексикалык жана грамматикалык маанилери	1 саат		
42	Бир маанилүү, көп маанилүү сөздөр	1 саат		
43	Сөздүн тике жана өтмө маанилери. Сөздүн эмоционалдык мааниси	1 саат		
44	Синонимдер	1 саат		
45	Омонимдер	1 саат		
46	Антонимдер	1 саат		
47	*Кеп маданияты.* Өтмө маанидеги сөздөрдү орундуу колдонуудагы стилдик зарылдыкты өздөштүрө билүү. Сүйлөм ичинде же катар келген сүйлөмдөрдө бир эле сөздү же сөз тизмектерин орунсуз кайталоого жол бербөө үчүн аларды маанилик жактан алмаштырууга ылайык келген башка синонимдик сөздөрдү колдоно билүүгө үйрөнүү. Текстти стилдик жактан туура түзүүдө синонимдик катарларды өздөштүрүү жана аларды колдоно билүү. Түшүндүрмө жана синоним сөздөрүнөн пайдалануу	1 саат		
48	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	3 саат		
49	*Лексикалык талдоо жана сөздүк жумуштары*	1 саат		
	Сөз жасоо, сөздүн курамы жана кеп маданияты (8 саат)			
50	*Сөздүн курамы* – уңгу жана мүчө, алардын мүнөздүү белгилери	1 саат		
51	Мүчөнүн маанисине карай бөлүнүшү: сөз жасоочу жана сөз өзгөртүүчү мүчөлөр, алардын өзгөчөлүктөрү (сөз жасоочу мүчөдөн жаңы сөз жасалаары, сөз өзгөртүүчү мүчөдөн сөздүн ар түрдүү формаларынын пайда болору, жаңы сөз жасалбастыгы)	2 саат		
52	Туунду жана уңгулаш сөздөр, алардын өз ара айырмачылыктары. Тубаса сөз жөнүндө түшүнүк	1 саат		
53	*Кеп маданияты.* Сөз жасоо же сөз өзгөртүү учурларында бир сөз ичинде же жанаша келген сүйлөмдөрдө уңгулаш сөздөрдүн орундуу жана орунсуз колдонулушун ажырата билүү. Орунсуз колдонулган учурларда аны түзөтүүгө, синоним же башка сөздөр менен алмаштыра билүүгө үйрөтүү	1 саат		
54	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
55	*Сөздүн курамдык бөлүктөрү боюнча талдоо*	1 саат		
	Морфология, орфография жана кеп маданияты			
56	Сөз түркүмдөрү (морфология) жөнүндө түшүнүк. Сөздөрдү сөз түркүмдөрүнө карата ажыратуунун принциптери (лексикалык, морфологиялык, синтаксистик). Маани берүүчү кызматчы жана өзгөчө сөз	2 саат		

	Зат атооч жана кеп маданияты (15 саат)			
57	Зат атоочтун сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү: лексикалык маанилери, морфологиялык белгилери, синтаксистик кызматы	1 саат		
58	Зат атоочтун грамматикалык түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: жөнөкөй жана татаал зат атоочтор. Жөнөкөй зат атоочтордун жасалышына карай бөлүнүшү: тубаса жана туунду зат атоочтор. Туунду зат атоочту жасоочу мүчөлөр. Туунду зат атоочтун морфологиялык жол менен жасалышы. Татаал зат атоочтун синтаксистик жол менен жасалышы	2 саат		
59	Энчилүү жана жалпы зат атооч. Энчилүү аттардын (адамдын, айбанаттарды, мекеме, жер-суулар, тарыхый окуя, көркөм чыгарма, басылмалардын аттарынан) жазылышы	2 саат		
60	Зат атоочтун сөз өзгөртүүчү мүчөлөр менен өзгөрүшү. Зат атоочтун көптүк санда (*-лар* мүчөсү менен) өзгөрүшү. Жалпыланган маанидеги көптүк *–лар* мүчөсү уланбаган зат атоочтор (мисалы: *нан, ун, жүн, суу* ж.б.)	2 саат		
61	Таандык мүчөлөр, алардын түрлөрү: жак таандык жана жалпы таандык мүчөлөр. Жак таандык мүчөлөр: I жактын жекелик жана көптүк сандагы таандык мүчөлөрү *(-ым, -ыбыз);* II жактын жекелик жана көптүк сандагы таандык мүчөлөрү (*-ың, -ыңыз, -ыңар, -ыңыздар*); III жактын таандык мүчөлөрү *(-ы, -сы)*. Жалпы таандык мүчө *–нықы*	2 саат		
62	Зат атоочтун жакталышы. Жекелик сандагы зат атоочтордун жакталышы (-мын, -сың, -сыз). Көптүк сандагы зат атоочтун жакталышы (-быз, -сыңар, -сыздар)	1 саат		
63	*Кеп маданияты*. Чыгармалардын (макала, очерк, көркөм чыгармалардын) аталышынын мазмунга ылайык тандалышы. Татаал зат атоочтордун ичинен кош сөз түрүндөгүсүнүн ар түрдүү маанилерин туура түшүнүү жана аларды сүйлөмдө айтылып жаткан ойдун жагдайына карай ыктуу колдоно билүү. Айрым бир лексикалык топтогу зат атоочторго (жаратылыштык кубулуштардын, жыл мезгилдердин, абстрактык маанидеги заттын атын билдирген) көптүк санды уюштуруучу *–лар* мүчөсү жалганган көптүк учурда адабий нормага ылайык келбей турганын (акылдар, асмандар, шамалдар ж.б.) түшүнө билүү; *-лар* мүчөсү жалганган бир өңчөй мүчөлөрдүн бардык түгөйлөрүндө толук сакталышы же эң акыркысынан башкасында түшүрүлүп белгиленишиндеги стилдик өзгөчөлүктөрдү байкоо жана ылайыгына жараша колдоно билүү. Таандык мүчөлүү сөз менен илик жөндөмөсүндө турган сөздүн айкалышында таандык мүчөнүн түшүрүлүп же толук берилишиндеги адабий норманы байкоо жана аны туура колдоно билүү	1 саат		
64	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	3 саат		
65	*Зат атооч жана анын сан, таандык категориялары боюнча талдоо*	1 саат		
	Сын атооч жана кеп маданияты (8 саат)			
66	Сын атоочтун сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү: лексикалык маанилери, морфологиялык белгилери, синтаксистик кызматы	1 саат		
67	Сын атоочтун грамматикалык түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: жөнөкөй жана татаал сын атоочтор. Жөнөкөй сын атоочтордун жасалышына карай бөлүнүшү: тубаса жана туунду сын атооч.Туунду сын атоочтун морфологиялык жол менен жасалышы.Тубаса сын атоочтун маанилик түрлөрү. Татаал сын атоочтун синтаксистик жол менен жасалышы	2 саат		

68	*Кеп маданияты.* Адамдардын турпатын, айлана-чөйрөнү, жаратылыштык көрүнүштөрдү сүрөттөөдө сын атоочтордун колдонулуш зарылдыгы. Тубаса жана туунду сын атоочтордун колдонулушундагы маанилик өзгөчөлүктөрдү айырмалай билүү	1 саат		
69	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	3 саат		
70	*Сын атооч боюнча талдоо*	1 саат		
	Этиш жана кеп маданияты (17 саат)			
71	*Этиштин* сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү: лексикалык маанилери, морфологиялык белгилери, синтаксистик кызматы	1 саат		
72	Этиштин грамматикалык түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: жөнөкөй жана татаал этиш. Жөнөкөй этиштин жасалышына карай бөлүнүшү: тубаса жана туунду	1 саат		
73	Туунду этиштин морфологиялык жол менен жасалышы. Татаал этиштин синтаксистик жол менен жасалышы. Татаал этиштеги негизги жана жардамчы бөлүктөр, алардын маанилик, грамматикалык табияты, алардын жазылышы	1 саат		
74	*Этиштин жакталышы.* Этиштин жак мүчөлөрү: I жактын жекелик сандагы жак мүчөлөрү, алардын толук жана кыска формалары *(-м, -мын)*	1 саат		
75	I жактын көптүк сандагы жак мүчөлөрү *(-быз, -к)*; II жактын жекелик сандагы жак мүчөлөрү, алардын толук жана кыска формалары *(-сың, -сыз, -ңыз)*	1 саат		
76	II жактын көптүк сандагы жак мүчөлөрү *(-ңар, -сыңар, -ңыздар)*. III жактын *–т* мүчөсүнүн колдонулуш жана колдонулбас учурлары	1 саат		
77	*Этиштин чактары* (башталгыч класстагы өтүлгөндөрдү эске алуу). Учур чак, анын түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: жөнөкөй учур чак, анын жасалышы; татаал учур чак, анын жасалышы. Этиштин учур чагынын жакталышы	2 саат		
78	*Келер чак,* анын маанилик түрлөрү. Айкын келер чак, анын жасалышы жана жакталышы	1 саат		
79	*Арсар келер чак,* анын жасалышы жана жакталышы	1 саат		
80	*Өткөн чак,* анын маанилик түрлөрү: *айкын өткөн чак,* анын жасалышы жана жакталышы; *капыскы өткөн чак,* анын жасалышы жана жакталышы; *жалпы өткөн чак,* анын жасалышы жана жакталышы; *адат өткөн чак,* анын жасалышы жана жакталышы. Өткөн чактын татаал формаларынын *экен, эле, эмес* деген жардамчы этиштердин айкаша келиши аркылуу жасалышы, алардын жакталышы	2 саат		
81	*Кеп маданияты.* II жактагы этиштин сөз маанисинде жана жалпыланган мааниде колдонулушундагы өзгөчөлүктөрдү ажырата билүү; татаал учур чак менен жатыш жөндөмөсүндөгү кыймыл атоочтун (иштеп жатат, иштөөдө) өз ара синонимдештигин байкоо жана аларды биринин ордуна экинчиси колдонулган учурларын ажырата билүү	1 саат		
82	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	3 саат		
83	*Этиш, этиштин чактары жана жакталышы боюнча талдоо*	1 саат		
	5-класста өтүлгөн материалдарды бекемдөө жана бышыктоо (6 саат)			

84	Сүйлөмдүн бир өңчөй мүчөлөрү, аларда коюлуучу тыныш белгилер. Тең байланыштагы татаал сүйлөмдүн тутумундагы жөнөкөй сүйлөмдүн синтаксистик түгөйлөрүнүн арасына үтүрдүн коюлушу	1 саат		
85	Тике сөздүн төл сөздөн мурда жана кийин колдонулушу, ушуга байланыштуу коюлуучу тыныш белгилер. Кыргыз орфоэпиясынын негизги эрежелери	1 саат		
86	Сөз маанилери, синонимдер, антонимдер боюнча көнүгүүлөрдү иштөө	1 саат		
87	Сөздүн уңгу жана мүчөгө ажыраашы. Сөз жасоочу жана сөз өзгөртүүчү мүчөлөр	1 саат		
88	Зат атоочтун категориялары: сан жана таандык категориялары, аларды уюштуруучу мүчөлөр. Туунду сын атоочту жасоочу мүчөлөр. Татаал сын атоочтун морфологиялык жана синтаксистик жол менен жасалышы	1 саат		
89	Этиштин категориялары: этиштин жакталышы жана чактары. Этиштин жакталышынын	1 саат		

6-КЛАСС
(жумасына 4 сааттан, жыл боюнча 136 саат)

№	ТЕМАЛАРЫ	сааты	мөөнөтү	эскертүү
1	**Кыргыз тили – Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили**	**1 саат**		
2	**5-класста өтүлгөн материалдарды эске алуу жана бышыктоо**	3 саат		
3	Сүйлөмдүн модалдык маанилерин (айтылыш максаттарына жараша бөлүнүштөрүн) бири-биринен так ажыратууга жана текст түзүүдө айтылуучу ойдун мазмунуна карата колдоно билүүгө жетишүү; сүйлөмдөрдүн бир өңчөй мүчөлөрү менен татаал сүйлөмдөрдүн төл жана бөтөн сөздөрдүн чектерин, орун тартиптерин туура ажыратып, аларда колдонулуучу тыныш белгилерин өздөштүрүү	1 саат		
4	Көп маанилүү жана өтмө маанилүү сөздөрдүн көркөм адабий чыгарманын жана оозеки кептин стилине мүнөздүүлүгү, аларды тексттерден жана оозеки пикир алышуудан таба билүүгө жана ар кандай маанилерде колдонулушун ажырата алууга жетишүү	1 саат		
5	Сөздөрдөгү уңгу менен мүчөнүн чегин туура ажыратуу. Сөз жасоочу жана сөз өзгөртүүчү мүчөлөрдүн өз ара айырмачылыктарын ажырата билүү; орфоэпиянын негизги эрежелерин толук өздөштүрүү жана практикалык жактан туура колдонууга жетишүү	1 саат		
	Байланыштуу кеп (22 саат)			
6	Текст. Тексттин мүнөздүү белгилери (кайталоо)	1 саат		
7	Тексттин маанилик бүтүндүгү. Тексттин темасы; тема жана подтема	1 саат		
8	Тексттин түзүлүшү: окуянын башталышы, өнүгүшү жана аякташы	2 саат		
9	Абзац, анын текст түзүүдөгү мааниси	1 саат		
10	Тексттин жөнөкөй планы (тереңдетип үйрөтүү)	1 саат		
11	***Текст боюнча машыгуу иштери.*** Даяр тексттин планын түзүүгө машыктыруу; түзгөн текстинин тутумундагы сүйлөмдөргө тиешелүү тема менен негизги ойду жана тексттеги тема, анын негизги оюн аныктай алуу (кайталоо).	1 саат		
	Кептин түрлөрү			

12	Жандуу, жансыз заттарды сүрөттөө (кайталап бышыктоо же тереңдетип кайталоо)	1 саат		
13	*Сүрөттөө, анын мүнөздүү белгилери:* Айлана-чөйрөнү сүрөттөө (турак-жайды, жаратылыш кубулуштарын ж.б.)	1 саат		
14	Ой жүгүртүү боюнча жалпы маалымат	1 саат		
15	Кептин түрлөрү боюнча машыгуу иштери	2 саат		
	Кептин стилдери			
16	Стиль жөнүндө түшүнүк	1 саат		
17	Кептин оозеки жана жазма стили. Оозеки сүйлөшүү стилинин мүнөздүү белгилери (алгачкы маалымат)	1 саат		
18	Көркөм стиль, анын мүнөздүү белгилери: колдонулуш чөйрөлөрү, колдонулуш тил каражаттары (лексикалык, морфологиялык, синтаксистик)	1 саат		
19	Расмий эмес иш кагаздары	1 саат		
20	Тил кат	1 саат		
21	Ишеним кат	1 саат		
22	Дарек (адрес)	1 саат		
23	Телеграмма	1 саат		
24	Кептин стилдери боюнча машыгуу иштери	2 саат		
	Лексика, фразеология, лексикография жана кеп маданияты (19 саат)			
25	Кыргыз тилинин сөздүк кору, анын ар түрдүү катмарлары	1 саат		
26	Диалектилик сөздөр	1 саат		
27	Кесиптик сөздөр	1 саат		
29	Терминдер	1 саат		
30	Эскирген сөздөр, алардын түрлөрү: историзмдер, архаизмдер	2 саат		
31	Неологизмдер	1 саат		
32	Фразеологизмдер жөнүндө түшүнүк	1 саат		
33	Фразеологизмдердин жеке сөзгө же сөз айкашына карата маанилик эквиваленттүүлүгү, синтаксистик кызматы	2 саат		
34	Лексикография. Лексикография жөнүндө түшүнүк	1 саат		
35	Кыргыз тилинде сөздүктөр жана алардын түрлөрү: түшүндүрмө сөздүк, орфографиялык сөздүк, энциклопедиялык сөздүк, фразеологиялык сөздүк, котормо (кыргызча-орусча жана орусча-кыргызча) сөздүктөр, диалектологиялык сөздүк, синонимдер сөздүгү. Бул сөздүктөрдүн мааниси, аларга коюлуучу талаптар, аткарган милдеттери жөнүндө кыскача түшүнүк	2 саат		
36	*Кеп маданияты.* Диалектилик, кесиптик, архаизм жана неологизм сөздөрдүн лексикалык табиятын туура түшүнүү, аларды бири-биринен ажырата билүү; алардын көркөм жана башка стилдеги	1 саат		

37	Фразеологиялык сөздүктү пайдалануу аркылуу фразеологизмдердин маанисин түшүнүү жана алардын жеке сөздөргө карата маанилик эквиваленттүүлүгүн өздөштүрүү менен текст түзүүдө колдоно билүү	1 саат		
38	Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары	3 саат		
39	Лексикалык жана фразеологиялык талдоолор	1 саат		
	Сөз жасоо, орфография жана кеп маданияты (21 саат)			
40	Сөз жасоонун жолдору. Морфологиялык жол, анда сөз жасоочу мүчөлөрдүн пайдаланылышы	1 саат		
41	Сөз жасоочу мүчөлөр аркылуу уңгулаш, бирок ар башка сөздөрдүн жасала тургандыгы	1 саат		
42	Сөз жасоочу мүчөлөрдүн түрлөрү: атоочтон атооч жасоочу мүчөлөр; этиштен этиш жасоочу мүчөлөр; атоочтон этиш жасоочу мүчөлөр (жалпы тааныштыруу иретинде)	2 саат		
43	Сөздүн синтаксистик жол менен жасалышы (эки же андан ашык сөздөрдүн туруктуу айкашынан туруп, маанилик бир бүтүндүк түзүлүшү)	2 саат		
44	Татаал сөздөр, алардын мүнөздүү белгилери	1 саат		
45	Татаал сөздүн түрлөрү: кош сөздөр, кошмок сөздөр, кыскартылган сөздөр, алардын жазылышы	3 саат		
46	Сөздүн лексикалык-семантикалык жол аркылуу жасалышы, бир эле сөздүн маанилик жактан өнүгүшүнүн натыйжасында ар түрдүү маанилерде колдонулушу (борбор ордо оюнунун ортосу; борбор- административдик пункт жайгашкан шаар, кыштак)	2 саат		
47	Сөз жасоонун жолдору боюнча талдоо	1 саат		
48	Кыргыз орфографиясынын негизги эрежелери: сөздөрдү жана сөз мүчөлөрүн жазуунун эрежелери; сөздү бирге, бөлөк жана дефис аркылуу жазуунун эрежелери; баш тамгаларды жазуунун эрежелери; сөздөрдү ташымалдап жазуунун эрежелери	3 саат		
49	Кеп маданияты, сөздөрдүн синтаксистик жол менен жасалышында татаал сөздүн кайсы түрү пайдаланылганын ажырата билүү; алардын текстте колдонулушундагы өзгөчөлүктөрдү байкоо. Сөздүн семантикалык жол аркылуу жасалышында сөздө көп маанилүүлүк жана өтмө маанилердин пайда болушу. Сөздүн орфографиялык эрежелердин негизинде туура жазууга үйрөнүү	1 саат		
50	Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары	3 саат		
51	Сөз жасоо жана орфография боюнча талдоо	1 саат		
	Морфология, орфография жана кеп маданияты (8 саат)			
52	Зат атоочтун жөндөмөлөр менен өзгөрүшү (башталгыч класстарда өтүлгөн материалдарды эске түшүрүү). Жөндөмөлөрдүн маанилери жана суроолору	1 саат		
53	Зат атоочтун жөндөлүш типтери: Таандык мүчөсүз зат атоочтун жөндөлүшү жана андагы мүчөлөрдүн тыбыштык өзгөрүүлөрү; Таандык мүчө уланып турган ат атоочтун жөндөлүшү	1 саат		
54	I жактын жекелик, көптүк сандагы таандык мүчөлөрү уланып турган сөздүн жөндөлүшү. II жактын жекелик, көптүк сандагы таандык мүчөлөрү (жайынча, сылык) уланып турган сөздүн жөндөлүшү.	2 саат		

	III жактын таандык мүчөсү жана жалпы таандык –ныкы мүчөсү жалганып турган сөздөрдүн жөндөлүшү			
55	Аягы ск, фт, кт, нк, мн, нд, нг менен бүткөн сөздөрдүн жөндөлүшү	1 саат		
56	**Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары**	2 саат		
57	Зат атооч жана анын категориялары боюнча талдоо	1 саат		
	Сын атооч жана кеп маданияты (10 саат)			
58	Сын атоочтун даражалары: жай даража, салыштырма даража, басандатма даража, күчөтмө даража	3 саат		
59	Сын атоочтун түрлөрү: сапаттык жана катыштык сын атооч	1 саат		
60	Сын атоочтун заттык мааниде колдонулушу жана анын синтаксистик кызматы. Сын атоочтун жазылышы	1 саат		
61	Кеп маданияты. Сын атоочтун даражаларыны маанилерин бири-биринен так ажыратуу жана алардын көркөм сүрөттөөлөрдө (өз алдынча чакан текст түзүүдө, чакан аңгеме, сүрөттөмө жазууда) ыктуу колдоно билүү; салыштырма даражаны уюштуруучу чыгыш жөндөмөсүнүн –ыраак мүчөсүнүн маанилик жактан окшош, айырмалуу жактарын ажырата билүү жана текст түзүүдө же оозеки пикир алышууда аларды иргеп колдоно билүүгө үйрөнүү. Сын атоочтор затташканда, бир эле мезгилде өзү аныктап турган заттык маанини да, сапаттык же ар кандай сандык маанини да билдирерин түшүнүү; сын атоочтордун затташышы белгилүү бир максатка негизделерин, ойду кыска, так берүү үчүн кээде аныкталгыч сөз мурунку сүйлөмдө белгилүү болуп турса, аны кийинки сүйлөмдө кайталабас үчүн атайын стилдик максатта колдонуларын түшүнүү	1 саат		
62	Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары	3 саат		
63	**Сын атооч боюнча талдоо**	1 саат		
	Сан атооч жана кеп маданияты (16 саат)			
64	Сан атоочтун сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү: лексикалык маанилери, морфологиялык белгилери, синтаксистик кызматы. Сан атоочтун грамматикалык түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: жөнөкөй жана татаал сан атооч	1 саат		
65	Жөнөкөй сан атоочтун жасалышына карай бөлүнүшү: тубаса жана туунду	1 саат		
66	Туунду сан атоочтун морфологиялык жол менен жасалышы	1 саат		
67	Татаал сан атоочтун синтаксистик жол менен жасалышы	1 саат		
68	**Сан атоочтун маанилерине карай бөлүнүшү: эсептик сан атооч, анын түрлөрү (жөнөкөй, татаал)**	1 саат		
69	**Иреттик сан атооч, анын жасалышы**	1 саат		
70	Жамдама сан атооч, анын жасалышы	1 саат		

71	Чамалама сан атооч, анын жасалышы	1 саат		
72	Бөлчөк сан атооч, анын жасалышы	1 саат		
73	Эсептик жана жамдама сан атоочтордун жөндөлүшү	1 саат		
74	Сан атоочтун жазылышы	1 саат		
75	Кеп маданияты. Сан атоочтун тике жана өтмө маанилерде колдонулушундагы өзгөчөлүктөр. Анын өтмө мааниде жана затташкан түрдө колдонулушундагы өзгөчөлүктөр. Анын өтмө мааниде жана затташкан түрдө колдонулушундагы стилдик зарылчылыкты түшүнүү	1 саат		
76	Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары	3 саат		
77	Сан атооч боюнча талдоо	1 саат		
	Ат атооч жана кеп маданияты (13 саат)			
78	Ат атоочтун сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү: лексикалык маанилери, синтаксистик кызматы. Ат атоочтун грамматикалык түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: жөнөкөй жана татаал ат атооч	1 саат		
79	Ат атоочтун маанисине карай бөлүнүшү: жактама ат атооч	1 саат		
80	Сурама ат атооч	1 саат		
81	Шилтеме ат атооч	1 саат		
82	Тангыч ат атооч	1 саат		
83	Аныктама ат атооч	1 саат		
84	Белгисиз ат атооч	1 саат		
85	Ат атоочтун жөндөлүшү, андагы өзгөчөлүктөр. Ат атоочтун жазылышы	1 саат		
86	Кеп маданияты. Бир сүйлөм ичинде же катар келген сүйлөмдөрдө бир эле сөздөрдү же сөз айкашын кайталоо стилдик нормага туура келбейт. Ошондуктан ошол сөз же сөз айкашын III жактагы ат атооч (ал) менен маанилик байланышын бузбастан туура алмаштырып колдоно билүү. Аныктама жана белгилүү ат атоочтордун айырмачылыктарын ич ара маанилеш экендигин түшүндүрүү жана аларды керек учурда алмаштырып колдонууга үйрөнүү (бүтүн, бүткүл, баары, кээ бир, кайсы бир, кай бир)	1 саат		
87	Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары	3 саат		
88	Ат атооч боюнча талдоо	1 саат		
	Этиш жана кеп маданияты (19 саат)			
89	Этиштин ыңгайлары. Этиштин ыңгайлары жөнүндө жалпы маалымат	1 саат		

90	Баяндагыч ыңгай, анын үч чактын нормасында турушу	1 саат		
91	Буйрук ыңгай, анын жасалышы: уңгу этиштерден турган буйрук ыңгай	1 саат		
92	Мүчөлөр аркылуу жасалган буйрук ыңгай *(-гын, -ыңыз, -гыла, -сын мүчөлөрү аркылуу)*	1 саат		
93	Шарттуу ыңгай	1 саат		
94	Каалоо-тилек ыңгай	1 саат		
95	Максат-ниет ыңгай. Анын жакталышы	1 саат		
96	Этиштин мамилелери. Этиштин мамилелери жөнүндө түшүнүк	1 саат		
97	Этиштин мамилелеринин түрлөрү: негизги мамиле, анын үч чактын нормасында турушу	1 саат		
98	Кош мамиле	1 саат		
99	**Өздүк мамиле**	1 саат		
100	**Туюк мамиле**	1 саат		
101	**Аркылуу мамиле**	1 саат		
102	*Кеп маданияты.* Буйрук ыңгайдын расмий-иштиктүү стилде колдонулушунун мүнөздүүлүгү. Буйрук ыңгайдын II жак, жекелик санда түрдүү жолдор аркылуу туюндурулушунун *(бар-баргын – баргыныӊ-барчы)* өздөштүрүү жана алардын сүйлөмдө айтылып жаткан ойдун жалпы мазмунун интонацияга карап, бардык учурда эле буйрук мааниде эмес, башка ар түрдүү модалдык маанилерди туюндурарын билүү жана колдоно алуу. Буйрук ыңгай менен этиштин мамилелеринин айрым бир учурларда модалдык буйругу маанилери боюнча окшошуп калаарын жана кыймыл-аракеттин аткарылышы боюнча маанилик айырмачылыктарын байкоо жана колдоно билүү *(жет: жеткир-жеткин; кет: кетир-кеткин; жат: жаткыр-жаткыз, жаткын)*	1 саат		
103	Аркылуу, өздүк, туюк мамилелер менен жекелик сандагы экинчи жактагы буйрук ыңгайды уюштуруучу мүчөлөрдүн алардан кийин жалганышындагы маанилик окшоштугун жана модалдык маанилеринин айырмачылыктарын түшүнүү жана аларды айтылып жаткан ойдун кырдаалына карата туура колдоно билүү (*өткөр-өткөргүн; өткөз-өткөзгүн; өткөрөт-өткөрткүн; бөлүн-бөлүнгүн; жазыл-жазылгын)*	1 саат		
104	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	3 саат		
105	*Этиш боюнча талдоо*	1 саат		
	6-класста өтүлгөн материалдарды бекемдөө жана бышыктоо (4 саат)			
106	Сөздүн түрлөрүн (диалектилик, кесиптик сөздөрдүн, архаизмдин, неологизмдин) лексикалык табиятын эске алуу. Көнүгүү үчүн берилген тексттерден аларды туура ажыратуу; Көнүгүүлөрдөгү сөздөрдүн сөз жасоонун кайсы жолу аркылуу жасалганын аныктоо; жоопторду мисалдар аркылуу бекемдөө	1 саат		

107	Зат атоочтун жөндөлүшүнүн үч тибинин өз ара айырмачылыктары; Сан атоочтордун грамматикалык түзүлүшүнө карай жасалышына (жөнөкөй жана татаал, туунду жана тубаса) карай бөлүнүшү; туунду жана татаал сан атоочтордун жасалышы; сан атоочтордун маанилик түрлөрү, алардын жасалышы (көнүгүүлөрдү бышыктоо); Ат атоочтун маанилик түрлөрү	1 саат		
108	Этиштин ыңгайлары, аларды уютуруучу мүчөлөр. Этиштин мамилелери, аларды уютуруучу мүчөлөр	1 саат		
109	Орфография, анын принциптери менен эрежелеринин бардык түрлөрүн камтыган көнүгүүлөр менен иштөө	1 саат		

7-КЛАСС

(жумасына 3 сааттан, жыл боюнча 102 саат)

№	ТЕМАЛАРЫ	сааты	мөөнөтү	эскертүү
1	**Кыргыз адабий тили тууралуу түшүнүк**	**1 саат**		
	6-класста алган билимдерин эске салуу жана бышыктоо (4 саат)			
3	Лексика, фразеология. Лексиканын түрлөрүнүн (диалектилик, кесиптик сөздөр, архаизмдер, неологизмдер, терминдер) ар бирине мүнөздүү болгон лексикалык-семантикалык белгилери, колдонуш чөйрөлөрү	1 саат		
4	Фразеолгизмдердин маанилик жактан сөзгө эквиваленттүүлүгү, кепте көркөм каражат катары колдонулушу	1 саат		
5	Сөз жасоонун жана алардын ар бирине мүнөздүү болгон белгилер. Татаал сөздүн түрлөрү жана алардын жазылышы	1 саат		
6	Зат атоочтун (түрлөрүнүн) жөндөлүшүнүн түрлөрү, алардын өз ара айырмачылыктары. Ат атооч, ат атоочтун сөз түркүмү катары ар бирине мүнөздүү болгон белгилери, өз ара маанилик жактан бөлүнүшү. Этиштин ыңгайлары жана мамилелери, алардын жазылышы, грамматикалык маанилери	1 саат		
	Байланыштуу кеп (26 саат)			
7	**Текст.** Тексттин темасы, анын бөлүнүшү (кеңейтип кайталоо)	1 саат		
8	*Тексттин маанилик бүтүндүгү.* Тексттин бөлүктөрү: тексттеги ойдун башталышы, өнүгүшү, аяктшы (кайталоо)	1 саат		
9	Тексттеги сүйлөмдөрдү байланыштыруучу тышкы тил каражаттары (сөздөрдүн кайталанышы, 3 жактагы жактама, шилтеме ат атоочтор, синоним жана антоним сөздөр, тектеш аталуулар)	2 саат		
10	Орундуу кайталоо, анын зарылдыгы	1 саат		
11	Орунсуз кайталоо, аны четтетүүнүн жолдору	1 саат		
12	Текст боюнча машыгуу иштери	3 саат		
13	**Кептин түрлөрү.** Баяндоо, сүрөттөө (айлана-чөйрөнү) (кайталоо)	1 саат		
14	Ал-абалды сүрөтөө (адамды, айбанды)	1 саат		
15	Ой жүгүртүүнүн мүнөздүү белгилери	1 саат		
16	***Кептин түрлөрү боюнча машыгуу иштери***	3 саат		
17	**Кептин стилдери.** Көркөм стилге мүнөздүү тил каражаттары (кайталоо)	1 саат		
18	Илимий стиль, анын мүнөздүү белгилери: колдонулуш чөйрөсү, колдонулуш тил каражаттары (лексикалык, морфологиялык, синтаксистик)	2 саат		
19	Публицистикалык стиль тууралуу жалпы түшүнүк	1 саат		

20	Расмий эмес иш кагаздары. Өмүр баян	1 саат		
21	Мүнөздөмө	1 саат		
22	Аннотация	1 саат		
23	Түшүнүк кат	1 саат		
24	*Кептин стилдери боюнча машыгуу иштери*	3 саат		
	Морфология, орфография жана кеп маданияты. Тактооч (12 саат)			
25	Тактоочтун сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү: лексикалык маанилери, морфологиялык белгилери, синтаксистик кызматы	1 саат		
26	Тактоочтун грамматикалык түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: тубаса жана туунду тактоочтор. Туунду тактоочтун морфологиялык жана синтаксистик жол менен жасалышы	1 саат		
27	Тактоочтун маанисине карай бөлүнүшү: мезгил тактооч	1 саат		
28	Орун тактооч	1 саат		
29	Сын-сыпат тактооч	1 саат		
30	Сан-өлчөм тактооч	1 саат		
31	Тактоочтордун жазылышы	1 саат		
32	*Кеп маданияты.* Кош сөз түрүндөгү тактоочтордун маанилик ар түрдүүлүгү жана алар тиешелүү болуп келген сөздөрдүн маанилерин конкреттештирүү, тактоо үчүн колдонулушу. Айрым жөнөкөй тактооч менен кош сөз түрүндөгү тактоочтордогу синонимдештикти жана маанилик (стилдик) айырмачылыктарды ажыратуу; алардын колдонулушунун стилдик өзгөчөлүктөрү *(акта-секин, жайды-жайлай-жайлата, өп-чап-араң, күндө-күндө-күн сайын)*	1 саат		
33	Тактоочтук мааниде колдонулган фразеологиялык бирдиктерди көркөм каражат катары ыктуу колдонуу. Тактоочтук маанидеги фразеологиялык бирдиктер менен жөнөкөй жана татаал тактоочтордун синонимдештиги. Ар кандай текст түзүүдө алардын синонимдештигин эске алуу жана ар бир конкреттүү учурда ылайыктуусун иргеп колдонуу	1 саат		
34	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
35	*Тактоочтор боюнча талдоо*	1саат		
	Тууранды сөздөр (8 саат)			
36	Тууранды сөздөрдүн сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү: лексикалык маанилери, морфологиялык белгилери, синтаксистик кызматы	1 саат		
37	Тууранды сөздөрдүн түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: жөнөкөй тууранды сөздөр (алардын *эт, де* деген жардамчы этиштер менен айкалышы), татаал тууранды сөздөр (*кыйкылдап-чыйкылдап, эпилдеп-жепилдеп*), эки компоненттин бирөө маани бербей турган сөздөр (*шак-шук; шарп-шурп*), эки компоненттин экөө тең маани бербей турган сөздөр *(жал-жал, мөл-мөл, дыр-дыр)*	1 саат		
38	Тууранды сөздөрдүн маанисине карай бөлүнүшү: табыш тууранды сөздөр, элес тууранды сөздөр. Тууранды сөздөрдүн жазылышы	2 саат		

39	*Кеп маданияты.* Тууранды сөздөрдүн кептин көркөм жана оозеки стилдеринде мүнөздүүлүгү; алардын образдуулугу; текстке коолук, ачыктык, тактык киргизиши; айлана-чөйрөнүн, ар кандай көрүнүштөрдүн, жаратылыштык кубулуштардын, жан-жаныбарлардын жана адамдардын ар түрдүү касиетин, үндүк жана өтө ар түрдүү кыймыл-аракеттик белгилерин образдуу, элестүү берүү үчүн атайы стилдик каражат катары колдонуларын өздөштүрүү; көркөм текст түзүүдө сүрөттөөнүн эң кеңири тараган ыкмасы катары тууранды сөздөрдү ыктуу колдоно билүүгө үйрөнүү	1 саат		
40	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
41	*Тууранды сөздөр боюнча талдоо*	1 саат		
	Сырдык сөздөр (7 саат)			
42	Сырдык сөздөрдүн лексикалык жана грамматикалык мүнөздөмөсү. Сырдык сөздөрдүн айтылышындагы интонациялык өзгөчөлүктөр	1 саат		
43	Сырдык сөздөрдүн маанисине карай бөлүнүшү: ички сезимди билдирген сырдык сөздөр, айбандарга карата колдонулуучу сырдык сөздөр, турмуш-тиричилигинде колдонулуучу сырдык сөздөр. Сырдык сөздөрдүн жазылышы жана колдонулуучу тыныш белгилер	2 саат		
44	*Кеп маданияты.* Сырдык сөздөрдүн мүнөздүү түрдө сүйлөшүү стили менен көркөм стилде колдонулушу. Ички сезимди билдирген сырдык сөздөрдүн көп маанилүүлүгү; алардын ар бири конкреттүү учурда кандай мааниде колдонулгандыгы (модалдык маанилери) интонация менен контекстке байланыштуу аныктамалары. Сырдык сөздөр катышкан сүйлөмдөрдүн модалдык маанилеринин түшүнүктүүлүгүн, көркөмдүгүн арттыруу үчүн аларды интонациялык жактан туура окуу	1 саат		
45	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары 2с.*	2 саат		
46	*Сырдык сөздөр боюнча талдоо 1с.*	1 саат		
	Этиштин өзгөчө формалары (17 саат)			
47	Этиштин өзгөчө формалары жөнүндө түшүнүк. Атоочтуктар. Атоочтуктардын маанилери лексикалык маанилери, грамматикалык белгилери, синтаксистик кызматы жана айырмачылыктары 1с.	1 саат		
48	Атоочтуктардын этишке, сын атоочко окшоштуктары. Атоочтуктарды уюштуруучу мүчөлөр жана алардын грамматикалык маанилери 1с.	3 саат		
49	Атоочтуктардын заттык мааниде колдонулушу жана сөз өзгөртүүчү мүчөлөр менен өзгөрүшү. Атоочтук түрмөк жөнүндө кыскача түшүнүк	2 саат		
50	*Кеп маданияты.* Атоочтуктардын заттанышы бир эле сөзгө көп маанинин берилишине, сөздүн кайталанышына жол бербөөгө негиздерин өздөштүрүү	1 саат		
51	*Чакчылдар.* Алардын маанилери, грамматикалык белгилери, синтаксистик кызматы. Чакчылдардын тактоочко окшоштуктары жана айырмачылыктары	1 саат		
52	Чакчылдарды уюштуруучу мүчөлөр. Нагыз чакчылдар жана татаал этишти уюштуруучу чакчылдар, алардын маанилик жана грамматикалык өзгөчөлүктөрү. Чакчыл түрмөк жөнүндө түшүнүк	2 саат		
53	*Кеп маданияты.* Чакчылдардын нагыз чакчыл катары негизги кыймыл-аракеттин ар түрдүү процессуалдык белгилери боюнча аныкталган учур менен этиштин тутумунда негизги этиш катары кадыресе кыймыл-аракеттик гана мааниде колдонулган учурларын ажырата билүү *(алар жүрүп отурушту – негизги этиш; алар*	1 саат		

	жайланып отурушту – нагыз чакчыл)			
54	Чакчылдарды уюштуруучу айрым мүчөлөрдүн кыймыл-аракеттин аткарылышындагы маанилик өзгөчөлүктөрдүн *(карап калды-карай калды- карай отурду)* ажыратуу жана аларды айтылуучу ойдун кырдаалына карата колдоно билүү. Кош сөз түрүндө чакчылдар менен жөнөкөй чакчылдардын колдонушундагы ***(колду кыса кармады*** *– колду кыса-кыса кармады; тээп алды – тээп-тээп алды)* маанилик өзгөчөлүктөрдү ажырата билүү	1 саат		
	Кыймыл атоочтор, алардын маанилери жана грамматикалык белгилери, синтаксистик кызматы	1 саат		
55	***Кыймыл атоочтор***, алардын маанилери жана грамматикалык белгилери, синтаксистик кызматы. Кыймыл атоочтор уюштуруучу	1 саат		
56	Кыймыл атоочтордун зат атоочко окшоштуктары жана айырмачылыктары. Кыймыл атоочторду уюштуруучу мүчөлөр	1 саат		
57	*Кеп маданияты*. Кыймыл атоочтордун кептин расмий-иштиктүү стилине көбүрөөк мүнөздүүлүгү; зат атооч менен грамматикалык маанилери боюнча карым-катышы; жатыш жөндөмөсүнүн кыймыл атоочтор менен учур чак этиштин өз ара маанилештиги (синонимдештиги) жана аларды колдонуудагы модалдык маанилери боюнча айырмачылыктары	3 саат		
58	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
59	*Этиштин өзгөчө формалары боюнча талдоо*			
	Кызматчы сөздөр жана кеп маданияты (22 саат)			
60	Кызматчы сөздөрдүн маани бербөөчү сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү, алардын түрлөрү. Жандоочтордун кызматчы сөз катары негизги касиети	1 саат		
61	Жандоочтордун бөлүнүшү: атооч, барыш, табыш, жатыш жөндөмөсүндөгү сөздөр менен айкашуусу	1 саат		
62	*Кеп маданияты*. Жандоочтордун маанилик табияты менен жакшы таанышуу аркылуу алардын өз ара синонимдеш экендиги (көздөп-карап, башка-бөлөк, кийин-соң, чейин-дейре) өздөштүрүү жана оозеки, жазуу кептеринде колдоно билүү. Ошондой эле жандоочтор менен айрым жөндөмө мүчөлөрдүн синонимдештигин, биринин экинчисинин ордуна колдонула берерин, бирок айрым бир модалдык мааниси боюнча айырмаланарын өздөштүрүү жана аларды айтылып жаткан ойго крата ыктуу колдоно билүү *(сага келдим – сен үчүн келдим, үйүнө кетти – үйүн көздөй кетти ж.б.)*	1 саат		
63	*Байламталар*, алардын кызматчы сөз катары негизги касиети	1 саат		
64	Байламталардын бөлүнүшү: каршылагыч байламталар	1 саат		
65	Ажыраткыч байламталар	1 саат		
66	Себеп-натыйжалаш байламталар	2 саат		
67	Шарттуу байламталар	1 саат		
68	Байламталарга коюлуучу тыныш белгилер	3 саат		
69	*Кеп маданияты*. Байламталардын грамматикалык жана маанилик табиятын өздөштүрүү аркылуу байламталар катышкан бир өңчөй мүчөлүү сүйлөмдү жана татаал сүйлөмдү туура түзө билүү, байламталардын өз ара			

	синонимдеш экендигин, биринин ордуна экинчисинин колдонулуш мүмкүнчүлүгүн түшүнүү жана оозеки, жазуу кепте туура колдоно алуу, татаал сүйлөмдүн түтүмүндагы жөнөкөй сүйлөмдөрдүн байламталар аркылуу байланышы менен алардын түшүрүлүп айтылышындагы маанилик (стилдик) өзгөчөлүктөрдү ажыратуу			
70	*Бөлүкчөлөр*, алардын негизги касиети. Бөлүкчөлөрдүн бөлүнүшү: чектеме жана күчөтмө бөлүкчөлөр	1 саат		
71	Ырастагыч жана тангыч бөлүкчөлөр	1 саат		
72	Сурама жана божомолдогуч бөлүкчөлөр	1 саат		
73	*Кеп маданияты.* Бөлүкчөлөрдүн оозеки жана көркөм стилдерге мүнөздүүлүгү; бөлүкчөлөрдүн сүйлөмдө колдонулуш орду, маанилик ар түрдүүлүгү, өздөрү тиешелүү болуп келген сөздүн, сөз айкашынын жана сүйлөмдүн маанилерин конкреттештирүү, тактоо алардын маанилик айкындыгын арттыруу максатында модалдык-стилистикалык ийкемдүү каражат катары бөлүкчөлөрдү туура колдонуу, бөлүкчөлөрдүн кеп маанилүүлүгүн жана өз ара синонимдештигин туура пайдалануу аркылуу түзүп жаткан тексттин көркөмдүгүн, маанилик жактан ачык айкындыгын арттыруу	1 саат		
74	*Модал сөздөр*, алардын грамматикалык табияты. Модал сөздөрдүн бөлүнүшү: ойду бекемдөө, ырастоо, макул болуу маанисиндеги модал сөздөр	1 саат		
75	Күмөндүүлүк жана божомолдоо маанисиндеги модал сөздөр	1 саат		
76	Модал сөздөргө коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
77	*Кеп маданияты.* Модал сөздөрдүн кептин кайсы стилдерге мүнөздүү экендигин аныктоо; модал сөздөр катышкан тексттерден алардын кандай мааниде колдонулгандыгын ажыратуу; модал сөздөрдүн өз ара синонимдештиги; модал сөздөр катышкан сүйлөмдөрдөгү жана алар катышпаган ошол эле сүйлөмдөрдөгү ойдун берилиш өзгөчөлүктөрүнө байкоо жүргүзүү	1 саат		
78	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	3 саат		
79	*Кызматчы сөз түркүмдөрү боюнча талдоо*	1 саат		
	Жыл боюнча өтүлгөн материалдарды бекемдөө жана бышыктоо (5 саат)			
80	Тактоочтордун грамматикалык түзүлүшүнө жана жасалышына карата бөлүнүшү, туунду жана татаал тактоочтордун жасалуу жолдору.	1 саат		
81	Тактоочтордун маанилик түрлөрү	1 саат		
82	Тууранды сөздөрдүн маанилик түрлөрү жана алардын жазылышы	1 саат		
83	Этиштин өзгөчө түрлөрүнүн ар бирине тиешелүү уюштуруучу мүчөлөрү; синтаксистик аткарган кызматтары	1 саат		
84	Кызматчы сөз түркүмдөрү, алардын ар биринин грамматикалык жактан аткарган кызматтары	1 саат		
85	Сырдык сөздөрдүн интонациялык-модалдык маанилери боюнча бөтөнчөлүктөрү	1 саат		

8-КЛАСС

(жумасына 3 сааттан, жыл боюнча 102 саат)

№	ТЕМАЛАРЫ	сааты		
1	**Кыргыз адабий тилинин жергиликтүү диалектилер менен карым-катышы**	1 саат		
	5-7-класста өтүлгөн материалдарды системалаштыруу жана жалпылоо (4 саат)			
2	*Фонетика, орфоэпия жана орфография.* Тыбыштар, алардын үндүү, үнсүз болуп бөлүнүшү; үндүү тыбыштардын бөлүнүшү; үнсүз тыбыштардын бөлүнүшү. Орфографиянын принциптери; орфоэпия жана орфографиянын негизги эрежелери	1 саат		
3	*Лексика, лексикология, семасиология.* Сөз жана алардын маанилери (сөздүн лексикалык, грамматикалык жана көп маанилүүлүгү; сөздүн тике жана өтмө маанилери, сөздүн эмоционалдык мааниси). Колдонулуш жагынан чектелген сөздөр, алардын түрлөрү (диалектилик жана кесиптик сөздөр; эскирген жана жаңы сөздөр, терминдер), ар биринин лексико-семантикалык маанилери, колдонуш чөйрөлөрү	1 саат		
4	*Сөздүн курамдык бөлүктөрү,* сөз жасоонун жолдору. Уңгу жана мүчө, алардын мүнөздүү белгилери. Мүчөнүн түрлөрү (сөз жасоочу, сөз өзгөртүүчү), алардын өзгөчөлүктөрү. Сөз жасоонун морфологиялык, синтаксистик жана лексико-семантикалык жолдору, алардын ар биринин сөз жасоодогу мүнөздүү белгилери.	1 саат		
5	*Сөз түркүмдөрү,* алардын маани берүүчү жана кызматчы сөз түркүмү болуп бөлүнүшү. Зат атооч жана анын категориялары (жөндөмө, таандык, сан). Этиш жана анын категориялары (жак, чак, ыңгай, мамиле). Сөз түркүмдөрү боюнча практикалык иштер, көнүгүүлөр, талдоолор, жазуу жумуштары	1 саат		
	Байланыштуу кеп (26 саат)			
6	**Текст.** Тексттин түрлөрү, тексттеги абзац, микротема (тереңдетип кайталоо)	1 саат		
7	Тема менен негизги ойдун сүйлөмдөгү орун тартиби түз жана өзгөргөн, терс экспрессивдүү орун тартиби	1 саат		
8	Тексттеги сүйлөмдөрдүн өз ара ички маанилик байланышуу жолдору (уланма байланыш, темалар аралык байланыш, удаалаш байланыш)	2 саат		
9	Тексттеги сүйлөмдөрдүн байланыштыруучу тил каражаттары	1 саат		
10	***Текст боюнча машыгуу иштери***	3 саат		
11	**Кептин түрлөрү.** Сүрөттөөнүн объектилери: жандуу, жансыз заттар, орун, айлана-чөйрө, ал-абал (кайталоо)	1 саат		
12	Ой жүгүртүүнүн структурасы: тезис, далилдер, тыянак, аларды байланыштыруучу каражаттар	2 саат		
13	Ой жүгүртүүнүн баяндоодон жана сүрөттөөдөн болгон айырмачылыгы	1 саат		
14	***Кептин түрлөрү боюнча машыгуу иштери***	2 саат		
15	**Кептин стилдери.** *Илимий стилге* мүнөздүү тил каражаттары жана андагы кептин берилиш өзгөчөлүгү (кайталоо)	1 саат		
16	*Публицистикалык стиль:* колдонулуш чөйрөлөрү, колдонулуш милдеттери, кептин берилиш өзгөчөлүктөрү, колдонулуш тил каражаттары (лексикалык, морфологиялык, синтаксистик)	2 саат		
17	Публицистикалык стилде аткарылуучу иштерге мүнөздөмө. Макала (дубал газетага)	1 саат		
18	Макала (дубал газетага)	1 саат		
19	**Газеттик жана журналдык кабарлар**	1 саат		
20	Жаңылыктар	1 саат		

22	Отчет	1 саат		
23	Иш план	1 саат		
24	*Кептин стилдери боюнча машыгуу иштери*	2 саат		
	Синтаксис, пунктуация жана кеп маданияты. **Сөз айкашынын синтаксиси жана кеп маданияты (7 саат)**			
25	Сөз айкашы, анын мүнөздүү белгилери. Сөз айкашынын түрлөрү: атоочтук, этиштик сөз айкаштары	1 саат		
	Сүйлөмдөгү сөздөрдүн байланышуу жолдору: тең байланыш жана багыныңкы байланыш	1 саат		
26	Сүйлөмдөгү сөздөрдүн байланышы. Сүйлөм мүчөлөрдүн ортосундагы багыныңкы Баш мүчөлөрдүн ортосундагы ээрчишүү байланышы. Сүйлөмдөгү сөздөрдүн маанилик жана грамматикалык каражаттар аркылуу байланышын байланыштар: ыкташуу, башкаруу, таандык	1 саат		
27	*Кеп маданияты*. Сүйлөмдөгү сөздөрдүн маанилик жана грамматикалык каражаттар аркылуу байланышын Сүйлөмдөгү жөндөмөсүндөгү сын жана сан атоочтун айкашынан уюшулган адабий нормада туура түзүү. Чыгыш жөндөмөсүндөгү сын жана сан атоочтун айкашынан уюшулган салыштырма даражанын өз ара синонимдештигин жана андагы сапаттык белгинин салыштырылышындагы маанилик өзгөчөлүгүн ажырата билүү (*өрүк алмадан таттуу, өрүк алмадан таттуураак*). Таандык байланышындагы сөз айкашында аны уюштуруучу илик жөндөмө формасы менен таандык мүчөлөрдүн түшүрүлүп жана толук берилген учурларынын адабий-стилдик нормаларын туура сактоо	1 саат 2 саат		
28	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
29	*Сөз айкашы боюнча талдоо*			
	Жөнөкөй сүйлөмдүн синтаксиси жана кеп маданияты **(9 саат)**			
30	Сүйлөм, анын негизги белгилери	1 саат		
31	Сүйлөмдүн айтылыш максаттарына карай бөлүнүшү: жай сүйлөм	1 саат		
32	Суроолуу сүйлөм, аны уюштуруучу каражаттар. Суроолуу сүйлөмдүн маанилери. Суроолуу сүйлөмдө коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
33	Сүйлөмдүн түзүлүшүнө карай бөлүнүшү (жөнөкөй жана татаал сүйлөм)	1 саат		
34	*Кеп маданияты*. Буйрук жана илептүү сүйлөмдүн интонациясынын жана аларды уюштуруучу каражаттардын эмоциялык, модалдык ар түрдүү кошумча маанилерди билдирүүсү. Риторикалык суроо, баяндоонун суроо-жооп формасы, кептин таасирдүүлүгү, ачык-айкындуулугун күчөтүүдө стилистикалык ыкма катары колдонулушу	1 саат		
35	Буйрук сүйлөмдүн башка модалдык түрлөрүнөн айырмаланып, кептин расмий-иштиктүү стилинде колдонулушу	1 саат		
36	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
37	*Жөнөкөй сүйлөмдүн синтаксиси боюнча талдоо*	1 саат		
	Жөнөкөй сүйлөмдүн түрлөрү жана кеп маданияты **(12 саат)**			
38	Сүйлөмдүн грамматикалык түзүлүшүнө баш жана айкындооч мүчөлөрдүн катышына карай бөлүнүшү: эки тутумдуу жана бир тутумдуу жөнөкөй сүйлөмдөр	2 саат		
39	*Эки тутумдуу жөнөкөй сүйлөмдүн* айкындооч мүчөлөрдүн катышышына карай бөлүнүшү: жалаң сүйлөм	1 саат		

40	Жайылма сүйлөм	1 саат		
41	*Бир тутумдуу жөнөкөй сүйлөмдөр* жөнүндө жалпы маалымат	1 саат		
42	Бир тутумдуу жөнөкөй сүйлөмдөрдүн түрлөрү	1 саат		
43	Атама сүйлөм (ээнин базасында уюшулган). Атама сүйлөмдүн грамматикалык түзүлүшү (бир сөздөн жана сөз тизмектеринен уюшулушу)	1 саат		
44	Баяндоочтун негизинде уюшулган бир тутумдуу сүйлөмдөр: жактуу сүйлөм, анын грамматикалык түзүлүшү; жаксыз сүйлөм, анын грамматикалык түзүлүшү	1 саат		
45	*Кеп маданияты.* Бир тутумдуу жана эки тутумдуу жөнөкөй сүйлөмдөрдүн коммуникативдик милдеттеринин бирдейлиги; алардын синтаксистик синоним катары колдонулушу. Бир тутумдуу сүйлөмдөрдүн кептин түрлөрүндө кодонулуш өзгөчөлүктөрү; атама сүйлөмдүн кептин сүрөттөө түрүнө жана көркөм стилге мүнөздүүлүгү; алардын мезгилди, орунду, андагы буюмдарды, жан-жаныбарларды, жаратылыш кубулуштарын, айлана-чөйрөнү сүрөттөөдө негизги стилдик каражат катары колдонулушу	1 саат		
46	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
47	*Жөнөкөй сүйлөмдүн түрлөрү боюнча талдоо*	1 саат		
	Кемтик сүйлөм (5 саат)			
48	Кемтик сүйлөмдүн грамматикалык табияты жөнүндө жалпы маалымат. Контекстте кемтик сүйлөмдүн толук сүйлөм менен байланыштуулугу	1 саат		
49	Диалог жана анын түзүлүшү, тыныш белгилери	1 саат		
50	*Кеп маданияты.* Толук жана кемтик сүйлөмдүн кептин оозеки сүйлөшүү жана көркөм стилине мүнөздүүлүгү. Толук сүйлөмдүн маанисине карата кемтик сүйлөмдөрдү колдонууда грамматикалык түзүлүшү жана аны ойдун ачык, так, кыска берилиши боюнча туура түзүү	1 саат		
51	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
52	*Толук жана кемтик сүйлөм боюнча талдоо*	1 саат		
	Сүйлөм мүчөлөрү жана кеп маданияты			
	Сүйлөмдүн баш мүчөлөрү жана кеп маданияты (8 саат)			
53	Сүйлөм мүчөлөрү, анын баш жана айкындооч мүчөлөрү жөнүндө түшүнүк	1 саат		
54	Ээ, анын грамматикалык түзүлүшү, жөнөкөй жана тутумдаш ээ. Ээнин милдетин аткаруучу сөздөр, сөз тизмектери	1 саат		
55	Сүйлөмдүн баяндоочу, анын ээге карата сан, жак боюнча ээрчиши. Баяндооч, анын грамматикалык түзүлүшү, жөнөкөй жана тутумдаш баяндоочтор	1 саат		
56	Баяндоочтун түрлөрү: атоочтук жана этиштик баяндооч. Баяндоочтун милдетин аткаруучу сөздөр, сөз тизмектери	1 саат		
57	Ээ менен баяндоочтун ортосуна сызыкчанын коюлушу	1 саат		

59	*Синтаксистик талдоо*	1 саат		
	Сүйлөмдүн айкындоочу мүчөлөрү жана кеп маданияты (14 саат)			
60	*Аныктооч,* анын грамматикалык түзүлүшү: жөнөкөй жана татаал аныктоочтор. Аныктоочтун милдетин аткаруучу сөздөр, сөз тизмектери	1 саат		
61	Аныктооч менен аныкталгычтын маанилик катыштары. Аныктоочтун өзгөчө түрү – жандама мүчө	1 саат		
62	Атоочтук түрмөктүн негиз өз маанисинде жана затташкан маанисинде аткарган аныктоочтук милдеттери	1 саат		
63	*Толуктооч,* анын грамматикалык түзүлүшү: жөнөкөй жана татаал толуктоочтор. Толуктоочтун милдетин аткаруучу сөздөр, сөз тизмектери	1 саат		
64	Толуктоочтун түрлөрү: тике жана кыйыр толуктоочтор	1 саат		
65	*Бышыктооч,* анын грамматикалык түзүлүшү: жөнөкөй жана татаал бышыктоочтор. Бышыктоочтун милдетин аткаруучу сөздөр, сөз тизмектери	1 саат		
66	Бышыктоочтун маанилик түрлөрү: мезгил жана орун бышыктооч	1 саат		
67	Себеп жана максат бышыктооч	1 саат		
68	Сыпат жана сан-өлчөм бышыктооч	1 саат		
69	Чакчыл түрмөктүн бышыктоочтук милдетти аткарышы	1 саат		
70	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
71	*Сүйлөмдүн айкындоочу мүчөлөрү боюнча талдоо*	2 саат		
	Сүйлөмдүн бир өңчөй мүчөлөрү жана кеп маданияты (7 саат)			
72	Сүйлөмдүн бир өңчөй мүчөлөрү, алардын мүнөздүү белгилери. Бир өңчөй мүчөлөрү өз ара байланышуу жолдору	1 саат		
73	Интонация жана байламталар. Бир өңчөй мүчөлөрдө коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
74	Бир өңчөй жана бир өңчөй эмес аныктоочтор. Бир өңчөй мүчөлөрдө колдонулган жалпылагыч сөз, анын бир өңчөй мүчөлөргө карата алган орун тартибине байланыштуу коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
75	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
76	*Сүйлөмдүн бир өңчөй мүчөлөрү боюнча талдоо*	1 саат		
77	*Кеп маданияты.* Бир өңчөй мүчөлөрдүн өз ара байламталар жана интонация аркылуу байланышындагы маанилик (стилдик) өзгөчөлүктөр. Бир өңчөй мүчөлөрдүн грамматикалык формаларынын (сөз өзгөртүүчү мүчөлөрдүн) анын бардык түгөйүндө толук сакталышындагы жана эң акыркысынан башкасында түшүрүлүп айтылышындагы стилдик максаттарды аныктоо. Этиштик бир өңчөй баяндоочтордун түгөйлөрүнүн өз ара орун алышындагы кыймыл-аракеттин башталыш этабынан анын өнүгүү этаптарына карата колдоно билүүнүн стилдик зарылдыгы (*от тутанды, күйдү, алоолонду* – туурасы; *алоолонду, күйдү, тутанды* – туура эмеси)	1 саат		

	Сүйлөмдөгү сөздөрдүн орун тартиби жана кеп маданияты (6 саат)			
78	Сүйлөм тутумунда сөздөрдүн көндүм болгон түз орун тартиби жана өзгөргөн терс орундары. Сүйлөмдөгү сөздөрдүн орун тартибине таасир этүүчү факторлор (сүйлөмдүн түзүлүшү, сөздөрдүн өз ара грамматикалык байланышуу жолдору, логикалык басым ж.б.). Сүйлөмдөгү сөздөрдүн орун тартибинин семантика-грамматикалык, стилистикалык милдети	2 саат		
79	*Кеп маданияты.* Сүйлөм ээси менен баяндоочтун толук ээрчишүүсү, айрым учурларда сан боюнча ээрчибей айтылышынын адабий нормалары. Сүйлөмдүн этиштик баяндоочунун орун тартибинин эркин колдонулушундагы стилдик бөтөнчөлүктөр. Сүйлөмдүн кыскалыгына, баяндооч аркылуу берилүүчү маанинин ачыктыгына, тактыгы стилдик нормага ылайыктуулугуна карата атоочтук баяндоочтордун колдонулушу	1 саат		
80	Аныктоочтордун кептин сүрөттөө, орун жана мезгил бышыктоочтордун баяндоо түрүнө мүнөздүүлүгү. Сүйлөмдөгү сөздөрдүн өзгөргөн терс орун тартибиндеги логикалык басымдын ролу. Логикалык басым – кептин тактыгынын, таасирдүүлүгүнүн каражаты. Сүйлөмдөгү сөздөрдүн бирин маанилик жактан бөлүп айтуу үчүн сөздөрдү өзгөртүп, терс орун тартипти колдонуу. Тике толуктоочтордун табыш жөндөмөсүнүн жалганып турушунун же көмүскөдө калышынын грамматика-стилистикалык маанилери	1 саат		
81	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
	Жыл боюнча өтүлгөн материалдарды бекемдөө жана бышыктоо (3 саат)			
82	Багыныңкы байланыштагы сөздөрдүн өз ара байланышуу жолдору (ээрчишүү, ыкташуу, башкаруу, таандык). Сүйлөмдөрдүн баш мүчөлөрү: ээ менен баяндоочтун ортосуна сызыкчанын коюлушу	1 саат		
83	Сүйлөмдүн айкындоочу мүчөлөрү. Бир тутумдуу сүйлөмдүн түрлөрү, алардын грамматикалык түзүлүшү	1 саат		
84	Толук жана кемтик сүйлөмдөр, алардын өз ара байланышы. Сүйлөмдүн бир өңчөй мүчөлөрү, жалпылагыч сөз, аларда коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		

9-КЛАСС
(жумасына 2 сааттан, жыл боюнча 68 саат)

№	ТЕМАЛАРЫ	сааты	мөөнөтү	эскертүү
1	**Кыргыз тилинин түрк тилдеринин ичинен алган орду**	**1 саат**		
	Окуучулардын 8-класста алган билимдерин эске салуу жана бышыктоо (3 саат)			
2	Эркин сөз айкаштарынын түрлөрү (атоочтук, этиштик): эркин сөз айкашынын, багыныңкы байланыштагы сөздөрдүн өз ара байланышуу жолдору. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрү, алардын ар бирине мүнөздүү болгон грамматикалык белгилер; баш мүчөлөрдүн милдетин аткаруучу сөздөр	1 саат		
3	Сүйлөмдүн айкындооч мүчөлөрүнүн ар бирине мүнөздүү болгон грамматикалык белгилери; айкындооч мүчөлөрүнүн милдетин аткаруучу сөздөр, алардын структуралык бөтөнчөлүктөрү. Бир тутумдуу сүйлөмдөр жана алардын грамматикалык түзүлүштөрү	1 саат		
4	Сүйлөмдүн бир өңчөй мүчөлөрү, алардагы жалпылагыч сөздөр жана аларга коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
	Байланыштуу кеп (14 саат)			
5	Текст, анын мүнөздүү белгилери боюнча билимдерди системалаштыруу жана жалпылаштыруу	1 саат		
6	***Текст боюнча машыгуу иштери***	2 саат		
7	**Кептин түрлөрү.** Кептин түрлөрү боюнча билимдерин системалаштыруу жана жалпылаштыруу	1 саат		
8	Кептин түрлөрү менен кептин стилдеринин карым-катнашы, баяндоо, сүрөттөөнүн көркөм стиль менен карым-катнашы	1 саат		
9	***Кептин түрлөрү боюнча машыгуу иштери***	1 саат		
10	**Кептин стилдери.** Публицистикалык стилдин башка стилдерден өзгөчөлүгү (терендетип, кеңейтип кайталоо)	1 саат		
11	Расмий-иштиктүү стиль, анын мүнөздүү белгилери: колдонулуш милдеттери, кептин берилиш өзгөчөлүктөрү, колдонулган тил каражаттары	1 саат		
12	Расмий эмес иш кагаздары боюнча өтүлгөндөрдү терендетүү жана алардын татаал түрлөрүн (мүнөздөмө, токтом, отчет) өздөштүрүү	1 саат		
13	Расмий иш кагаздары: мыйзам, указ, буйрук	1 саат		
14	Илимий стилде аткарылуучу практикалык иштерге мүнөздөмө. Тезис	1 саат		
15	Доклад	1 саат		
16	***Кептин стилдери жана машыгуу иштери***	1 саат		
	Сүйлөмдүн обочолонгон түшүндүрмө мүчөлөрү жана кеп маданияты (5 саат)			
17	Сүйлөмдүн обочолонгон түшүндүрмө мүчөлөрү тууралуу түшүнүк. Обочолонгон түшүндүрмө мүчөлөрдүн айкындалгычка карата болгон маанилик катышына карата болгон маанилик	1 саат		

	катышына карай бөлүнүшү			
18	Обочолонгон түшүндүрмө мүчөнүн түрлөрү: түшүндүрмө ээ; түшүндүрмө аныктооч; түшүндүрмө баяндооч, түшүндүрмө толуктооч, түшүндүрмө бышыктооч	1 саат		
19	*Кеп маданияты.* Обочолонгон түшүндүрмө мүчөлөрдүн кептин ар түрдүү стилдерине мүнөздүүлүгү. Алардын текстте колдонулуш зарылдыгы. Интонациялык жактан сүйлөмдүн кадыресе мүчөсү менен анын түшүндүрмө мүчөлүү келишиндеги маанилик стилдик бөтөнчөлүктөрү	1 саат		
20	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
21	*Обочолонгон түшүндүрмө мүчөлөрү боюнча талдоо*	1 саат		
	Сүйлөмдө мүчө боло албаган сөздөр жана кеп маданияты (8 саат)			
22	*Каратма сөз.* Каратма сөздүн милдетин аткаруучу сөздөр, сөз тизмектери. Каратма сөздүн мааниси. Каратма сөздүн мүнөздүү болгон грамматикалык түзүлүшү; бир сөздөн турган каратма сөздөр; сөз айкашы тибиндеги каратма сөздөр	1 саат		
23	Каратма сөздүн сүйлөмдөгү алган орду жана ага карата коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
24	*Киринди сөз.* Киринди сөздүн маанилери. Киринди сөздүн грамматикалык түзүлүшү: бир сөздөн турган киринди сөздөр; сөз айкашы тибиндеги киринди сөздөр; сүйлөм тибиндеги киринди сөздөр. Киринди сөздүн сүйлөмдөгү орду жана ага карата коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
25	*Кеп маданияты.* Каратма сөздүн сүйлөмдө ар түрдүү багытта орун алышына байланыштуу маанилерине болгон өзгөрүштөр. Каратма сөздүн сүйлөмдө кайталанып айтылышы. Сүйлөмдө мүчө боло албаган сөздөр (киринди, сырдык сөздөр) менен бирге колдонулушундагы стилдик мааниси. Стилдин ар башка түрлөрүндө каратма сөздүн колдонулуш мүнөзү (кептин эмоционалдуулугун, таасирдүүлүгүн күчөтүүдө аткарган кызматы), каратма сөздүн интонациясы	1 саат		
26	Киринди сөздүн өз ара синонимдештиги, алардын (синонимдик катарлардын) стилдик айырмачылыктары (стилдин тигил же бул түрүнө мүнөздүү колдонулган же анын ар кандай түрлөрүндө бирдей орток колдонулган киринди сөздөр). Киринди сөздөрдүн кептин илимий стилинде активдүү колдонулушу. Киринди сөздөрдүн сүйлөмдүн мазмунуна болгон катышы, сүйлөмдүн мамилесин, баамын, көз карашын жана сүйлөмдүн модалдык маанилерин билдирүүдө стилдик каражат болуп эсептелиниши. Киринди сөздөрдүн интонациясы	1 саат		
27	Сырдык сөздүн сүйлөмгө мүчө боло албаган башка сөздөрдүн (каратма, киринди сөздөрдүн) коштоосу менен айтылышы, сүйлөмдө кайталанып колдонулушу, анын стилдик мааниси. Сырдык сөздүн маанисинин сүйлөмдүн жалпы мазмунуна, анын эмоционалдык, психологиялык мүнөзүнө ылайык келиши. Сырдык сөздүн интонациясы	1 саат		
28	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
29	*Сүйлөмгө мүчө боло албаган сөздөр боюнча талдоо жүргүзүү*	1 саат		
	Синтаксистик татаал түрмөктөр жана кеп маданияты (5 саат)			
30	Атоочтук түрмөк, анын грамматикалык белгилери жана түзүлүшү. Атоочтук түрмөктүн нагыз өз маанисинде турганда жана заттык маанисинде синтаксистик аткарган милдеттери	1 саат		

31	**Чакчыл түрмөк. Анын грамматикалык белгилери жана түзүлүшү. Чакчыл түрмөктүн синтаксистик кызматы. Чакчыл түрмөктүн сүйлөмдөгү орду жана ага байланыштуу коюлуучу тыныш белгилер**	1 саат		
32	*Кеп маданияты.* Атоочтук жана чакчыл түрмөктөрдүн, негизинен, кептин бардык стилдерге орток тиешелүүлүгү. Атоочтук менен чакчыл түрмөктөрдүн өздөрү тиешелүү болуп айтылган айкындалгычтык алда канча татаал белгилерин (сыпат, себеп, мезгил, максат ж.б.) билдирүү менен, аны (айкындалгычты) мазмундук жактан кенен образдуу сүрөттөө үчүн колдонулушу	1 саат		
33	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
34	*Синтаксистик татаал түрмөктөр боюнча талдоо*	1 саат		
	Татаал сүйлөмдүн синтаксиси жана кеп маданияты **Татаал сүйлөм жана кеп маданияты (2 саат)**			
35	Татаал сүйлөм, анын грамматикалык түзүлүшүнө карай бөлүнүшү: тең байланыштагы татаал сүйлөм, багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөм, анын жөнөкөй сүйлөмдөн айырмасы	2 саат		
	Тең байланыштагы татаал сүйлөм жана кеп маданияты (6 саат)			
36	Тең байланыштагы татаал сүйлөмдүн түзүлүшү. Тең байланыштагы татаал сүйлөмдүн тутумундагы жөнөкөй сүйлөмдөрдүн байланышуу жолдору жана алардын түрлөрү: байламталуу жана байламтасыз тең байланыштагы татаал сүйлөмдөр. Байламтасыз тең байланыштагы татаал сүйлөм жана анын синтаксистик түгөйлөрүнүн маанилик катыштары	1 саат		
37	Мезгилдеш, салыштырма, каршылаш, себеп-натыйжалаш, чечме	1 саат		
38	Байламталуу тең байланыштагы татаал сүйлөмдөрдө коюлуучу тыныш белгилер. Байламталуу тең байланыштагы татаал сүйлөм жана анын түгөйлөрүнүн маанилик катыштары. Байламталуу тең байланыштагы татаал сүйлөмдөрдө коюлуучу тыныш белгилер. Байламталуу тең байланыштагы татаал сүйлөмдүн синонимикасы			
39	*Кеп маданияты.* Тең байланыштагы татаал сүйлөмдүн интонациясы. Тең байланыштагы татаал сүйлөмдүн тутумундагы жөнөкөй сүйлөмдүн грамматикалык түзүлүшү. Байламталуу тең байланыштагы татаал сүйлөмдөрдүн синонимикасы (маанилештиги)	1 саат		
40	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
41	*Татаал сүйлөм боюнча талдоо жүргүзүү*	1 саат		
	Багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөм жана кеп маданияты (14 саат)			
42	Багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөмдүн синтаксистик түгөйлөрү; баш сүйлөм, багыныңкы сүйлөм. Багыныңкы сүйлөмдүн атоочтук жана чакчыл түрмөктөр менен окшоштугу, айырмасы. Баш жана багыныңкы сүйлөмдөрдүн байланышуу жолдору. Багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөмдөргө коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
43	Багыныңкы сүйлөмдүн түрлөрү: мезгил багыныңкы сүйлөм	1 саат		
44	Орун багыныңкы сүйлөм	1 саат		

45	Шарттуу багыныңкы сүйлөм	1 саат		
46	Карама-каршы багыныңкы сүйлөм	1 саат		
47	Сыпат, салыштырма багыныңкы сүйлөм	1 саат		
48	Себеп багыныңкы сүйлөм	1 саат		
49	Максат багыныңкы сүйлөм	1 саат		
50	Сан-өлчөм багыныңкы сүйлөм	1 саат		
51	Көп багыныңкылуу татаал сүйлөм. Көп багыныңкылуу татаал сүйлөмдөрдүн түрлөрү: бир өңчөй көп багыныңкылуу татаал сүйлөм. Бир өңчөй эмес көп багыныңкылуу татаал сүйлөм	1 саат		
52	Аралаш татаал сүйлөм, анын түзүлүшү, анда коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
53	*Кеп маданияты.* Стилдик максатта баш жана багыныңкы сүйлөмдөрдүн ордун өзгөртүп колдонуу. Багыныңкы сүйлөмдүн көп маанилүүлүгү. Окшош түзүлүштөгү (омонимдик) багыныңкы сүйлөмдөр (грамматикалык түзүлүштөрү бирдей, бирок синтаксистик мааниси ар башка). Баш сүйлөмдө сөз болуп жаткан нерсенин (көбүнчө сүйлөм ээсинин) маанисин чектеп көрсөтүү, ага атайын логикалык басым түшүрүп айтуу үчүн багыныңкы сүйлөмдүн баш сүйлөмдүн ортосунда колдонулушу	1 саат		
54	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
55	*Багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөм боюнча талдоо*	1 саат		
	Тике сөз, кыйыр сөз жана кеп маданияты (4 саат)			
56	Төл жана бөтөн сөз. Бөтөн сөздү колдонуу жолдору: тике жана кыйыр сөз. Тике сөздү кыйыр сөзгө айландыруу. Тике сөздүн цитата, диалогдо колдонулушу, алардын тыныш белгилери	1 саат		
57	*Кеп маданияты.* Төл жана бөтөн сөздүн кептин көпкөм стилине, тике сөздүн бир түрү болгон цитатанын илимий стилге мүнөздүүлүгү. Тике сөздүн төл сөздөн мурда, кийин жана анын ортосунда жайгашуусунун стилдик өзгөчөлүктөрү. Тике сөз менен кыйыр сөздөгү мазмундун берилишинин өзгөчөлүгү	1 саат		
58	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
59	*Төл жана бөтөн сөз боюнча талдоо жүргүзүү*	1 саат		
	Пунктуация (3 саат)			
60	Жазууда тыныш белгилеринин колдонулуш мааниси жана кызматы	1 саат		
61	Тыныш белгилерди колдонуунун негизги эрежелери	2 саат		
	Жыл боюнча өтүлгөн материалдарды бекемдөө жана бышыктоо (3 саат)			
62	Сүйлөмгө мүчө боло албаган сөздөрдүн грамматикалык табияты; алардын сүйлөмдө алган ордуна карата коюлуучу тыныш белгилери; каратма жана киринди сөздөрдүн грамматикалык	1 саат		

	түзүлүшүнө карай бөлүнүшү			
63	Сүйлөмдүн обочолонгон түшүндүрмө мүчөлөрүнүн түрлөрү; алардын тыныш белгилери	1 саат		
64	Атоочтук жана чакчыл түрмөктөрдүн грамматикалык белгилери; синтаксистик кызматтары. Тең байланыштагы татаал сүйлөмдүн грамматикалык түзүлүшү; байламталуу жана байламтасыз тең байланыштагы татаал сүйлөмдө коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		

10-КЛАСС

(жумасына 2 сааттан, жыл бою 68 саат)

№	ТЕМАЛАРЫ	сааты	мөөнөтү	эскертүү
1	**ТИЛДИН ЧЫГЫШЫ ЖАНА ӨНҮГҮШҮ**	1 саат		
	Байланыштуу кеп (15 саат)			
2	**Кептин түрлөрү.** Кептин түрлөрү жана кептин стилдеринин карым-катнашы; ой жүгүртүү менен илимий стилдин карым катнашын аныктоо	1 саат		
3	Публицистикалык стилдеги тексттен баяндоо жана ой жүгүртүү кебинин элементтерин таап, алардын публицистикалык стиль менен карым-катнашын аныктоо	1 саат		
4	***Кептин түрлөрү боюнча машыгуу иштери***	1 саат		
5	**Кептин стилдери.** Кептин стилдери боюнча билимин системалаштыруу жана жалпылаштыруу	1 саат		
6	Кептин стилдеринин стилдик белгилери боюнча өз ара карым-катнашы	1 саат		
7	Расмий иш кагаздары. *Программа. Устав*	1 саат		
8	Илимий стилде аткарылуучу практикалык иштерге түшүнүк	1 саат		
9	Реферат	1 саат		
10	Конспект	1 саат		
12	Цитата	1 саат		
13	Публицистикалык стилде аткарылуучу практикалык иштер тууралуу түшүнүк	1 саат		
14	Интервью	1 саат		
15	Репортаж	1 саат		
16	***Кептин стилдери боюнча машыгуу иштери***	2 саат		
	ФОНЕТИКА, ОРФОГРАФИЯ, ОРФОЭПИЯ ЖАНА КЕП МАДАНИЯТЫ (12 саат)			
17	Фонема жөнүндө түшүнүк	1 саат		
18	Үнсүз тыбыштардын жасалуу ордуна карай бөлүнүшү: уччулдар, орточулдар, түпчүлдөр, кош эринчилдер, эрин тишчилдер	1 саат		
19	Үнсүздөрдүн жасалуу ыгына карай бөлүнүшү: жарылма, жылчыкчыл, мурунчул, капталчыл, дирилдеме	1 саат		
20	Үндөштүк мыйзамы (сингармонизм) жөнүндө түшүнүк	1 саат		
21	Бир сөз ичинде үндүүлөрдүн алга карай ээрчип үндөшүүлөрү *(мал+чы, кой+чу, тигүү+чү)*; Бир сөз ичинде үнсүздөрдүн алга карай окшошуп өзгөрүүсү *(нан+га, таш+ка, завод+дор, ат+тар)*; Бир сөз ичинде үнсүздөрдүн *(н, з, ч)* артка карай өзгөрүлүп айтылышы, алардын жазылышы *(түзсүз – түссүз,*	1 саат		

	жыгаччы – жыгашчы, түнку – түңкү)			
22	**К, п** тыбыштарынын бир сөз ичинде үндүүлөрдүн таасири менен *г, б* тыбыштарына өтүшү *(сап – сабы, тарак – тарагым)*	1 саат		
23	Эки сөз аралыгында үндүүлөрдүн түшүрүлүп айтылышы жана жазылышы *(карала-кара ала, торжорго-тору жорго);* Эки сөз аралыгында үнсүз тыбыштардын алга карай *(жаз гелди – жаз келди, агүй – ак үй, алыппер – алып бер)* жана артка карай *(тоб ойноду – топ ойноду, ас сүйлө – аз сүйлө)* окшошуп өзгөрүүсү жан алардын жазылышы	1 саат		
24	Кыргыз тилиндеги сөздөрдө басымдын колдонулушу	1 саат		
25	*Кеп маданияты*	1 саат		
26	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
27	*Орфоэпиялык жана орфографиялык талдоо*	1 саат		
	ЛЕКСИКА ЖАНА КЕП МАДАНИЯТЫ (18 саат) **(Кеңейтип, тереңдетип маалымат берүү)**			
28	Сөздөрдүн көп маанилүүлүгү жана алардын пайда болуу жолдору	1 саат		
29	Сөздүн түз жана өтмө маанилери жана алардын түрлөрү: метафора, метонимия, синекдоха	1 саат		
30	Омонимдер, алардын пайда болуу жолдору	1 саат		
31	Омоним менен көп маанилүү сөздөрдү окшоштугу, айырмачылыгы	1 саат		
32	Синонимдер, алардын түрлөрү (толук синонимдер, толук эмес синонимдер, контекстик синонимдер), пайда болуу жолдору	2 саат		
33	Антонимдер, алардын түрлөрү	1 саат		
34	Табу жана эвфемизмдер	1 саат		
35	Кыргыз лексикасындагы пассивдүү сөз катмарлары, эскирген сөздөр, алардын түрлөрү: архаизмдер, историзмдер, алардын жалпылыктары, айырмачылыктары	2 саат		
36	Неологизмдер, алардын пайда болушу, активдүү сөз байлыгына айланышы	2 саат		
37	Кыргыз адабий тили жана жергиликтүү диалектилери боюнча жалпы маалымат. Кыргыз диалектилериндеги жергиликтүү тилдик өзгөчөлүктөр (фонетикалык, лексикалык, морфологиялык)	1 саат		
38	Кыргыз аномастикасы, анын колдонулушу	1 саат		
39	*Кеп маданияты.* Өтмө маанидеги сөздөрдүн метонимия, метафора жана синекдоханын оозеки сүйлөшүүнүн жана көркөм стилдерине мүнөздүүлүгү. Сөздүн тике маанисине караганда ошол маанини туюндурган өтмө маанинин көркөм стилиндеги өзгөчөлүгү. Синоним жана антоним сөздөрүн, алардын түрлөрүн кептин ар кыл түрлөрүнө стилдик ыкма менен колдонулушу. Лексиканын пассивдүү катмарларынын – эскирген сөздөр жана жаңы сөздөрдүн, лексикалык диалектизмдердин кептик көркөм стилинде колдонулуш зарылдыгы	1 саат		
40	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
41	*Сөздөрдүн маанилери боюнча талдоо жүргүзүү*	1 саат		

	МОРФОЛОГИЯ ЖАНА КЕП МАДАНИЯТЫ (8 саат)			
42	Этиштин татаал формалары, алардын мүнөздүү белгилери	1 саат		
43	Этиштин татаал формаларынын жасалышы; 1) этиштин айкашуусу аркылуу жасалган татаал формалар, алардын маанилик топтору кыймыл-аракеттин өнүгүш баскычын (башталышын, өтүү процессин, аякталышын) билдирүүчү татаал формалар жана алардын жасалышы; кыймыл-аракеттин кандайча өтүшү (жасалма мүнөздө экендигин, аз жерден ишке ашпай калгандыгын, чектелгендигин, созулушун, күчөтүлүшүн, ишке ашырууга даяр экендигин) сыпаттап көрсөтүүчү татаал формалар, алардын жасалышы	1 саат		
44	2) атооч сөздөр менен этиштердин айкашуусу аркылуу жасалган татаал формалар	1 саат		
45	3) этиш менен; *жен, эле, бекен, бейт* деген сыяктуу жардамчы сөздөр аркылуу жасалган татаал формалар	1 саат		
46	*Кеп маданияты.* Этиштин татаал формаларынын тутумундагы негизги этиштеги чакчыл мүчөлөрдү, жардамчы этиштерди **өз ара алмаштыруунун** мүмкүнчүлүгүнө, алардан чыккан натыйжаларга байкоо жүргүзүү (мисалы, ***айта сал, айтып сал,*** *айтып жибер, айтып ташта ж.б.).* Этиштин татаал формаларынын жасалышы боюнча өз ара салыштыруу аркылуу, алардын маанилик өзгөчөлүктөрүн аныктоо	1 саат		
47	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
48	*Этиштин татаал формалары боюнча талдоо*	1 саат		
	СИНТАКСИС ЖАНА КЕП МАДАНИЯТЫ (6 саат) **Жөнөкөй сүйлөмдүн синтаксиси**			
49	Баш мүчөлөрдүн арасына сызыкчанын коюлушу. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрүнүн ээрчишүү нормалары: толук ээрчишүү, грамматикалык жактан жана мааниси боюнча ээрчиши	1 саат		
50	Татаал сүйлөмдүн синтаксиси	1 саат		
51	Тең жана багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөмдүн грамматикалык түзүлүшүнү боюнча айырмачылыктары. Татаал сүйлөмдүн тутумундагы жөнөкөй сүйлөмдүн арасына коюлуучу тыныш белгилер	1 саат		
52	*Кеп маданияты*	1 саат		
53	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	1 саат		
54	*Жөнөкөй сүйлөмдүн синтаксиси боюнча талдоо*	1 саат		
	10-класста өтүлгөн материалдарды бекемдөө жана бышыктоо (4 саат)			
55	Үндүү, үнсүз тыбыштардын бир сөз ичинде жана эки сөз аралыгында тыбыштардын өз ара таасири аркылуу алга же артка ээрчип айтылышы жана жазылышы	2 саат		

56	Өтмө маанилүү сөздөрдүн түрлөрү: метафора, метонимия, синекдоха	1 саат		
57	Этиштин татаал формаларынын жасалышы: этиштердин өз ара айкашуусу: атооч сөздөр менен этиштердин айкашуусу аркылуу; этиш менен *экен, эле, бекен, бейм* деген сыяктуу жардамчы этиштердин келүүсү аркылуу	1 саат		

11-КЛАСС

(жумасына 3 сааттан, жыл бою 102 саат)

№	ТЕМАЛАРЫ	сааты	мөөнөтү	эскертүү
1	**Кыргыз адабий тилинин өнүгүүсү жана калыптануусу**	**1 саат**		
	Окуучулардын 10-класста алган билимдерин эске салуу жана бышыктоо (17 саат)			
2	Үндүү жана үнсүз тыбыштардын бир сөз ичинде алга жана артка карай ээрчип үндөшүүсү жана окшоштуп өзгөрүүсү	1 саат		
3	Фонетика бөлүмү боюнча кайталоо жана машыгуу	2 саат		
4	Сөздөрдүн көп маанилүүлүгү жана алардын пайда болуу жолдору	1 саат		
5	Лексика боюнча кайталоо жана машыгуу	2 саат		
6	Морфология боюнча кайталоо жана машыгуу	4 саат		
7	Этиштердин айкашуусу аркылуу жасалган татаал формалардын маанилик топтору жана алардын жасалышы	1 саат		
8	Цитата жана диалог түрүндөгү тике сөздөр, алардын колдонулушундагы жана тыныш белгилериндеги айырмачылыктары	1 саат		
9	Синтаксис боюнча кайталоо жана машыгуу	4 саат		
10	Адабий жазма тил менен оозеки кептин байланышы жана айырмасы	1 саат		
	Байланыштуу кеп (23 саат) **(5-10-класстарда «Байланыштуу кеп» боюнча өтүлгөн материалдарды системалаштыруу жана жалпылаштыруу)**			
12	**Кептин түрлөрү** Кептин стилдери боюнча билимин системалаштыруу жана жалпылаштыруу	1 саат		
13	Иш кагаздарын түзүү боюнча машыгуу	1 саат		
14	Кептин түрлөрү жана кептин **стилдеринин карым-катнашы** (кептин ой жүгүртүү түрү менен илимий жана публицистикалык стилдердин байланышы)	1 саат		
15	Кептин түрлөрү боюнча машыгуу	1 саат		
16	***Кептин түрлөрү боюнча машыгуу иштери***	2 саат		
17	**Кептин стилдери.** Расмий жана расмий эмес иш кагаздары боюнча билимдерин системалаштыруу жана жалпылаштыруу	2 саат		
18	Публицистикалык стилде аткарылуучу практикалык иштер тууралуу түшүнүк. *Портреттик очерк*	1 саат		
19	*Макала*	1 саат		
20	Илимий стилде аткарылуучу практикалык иштер жөнүндө түшүнүк. *Библиография*	1 саат		

21	*Конспект*	1 саат		
22	*Реферат*	1 саат		
23	***Кептин стилдери боюнча машыгуу иштери***	2 саат		
24	Оозеки жана жазуу стили. Сүйлөмдөрдү толуктоо боюнча машыгуу	4 саат		
25	Текст, анын мүнөздүү белгилери. Текстти талдоо. Текстти окуу жана анын мазмунун түшүнүү боюнча (текст боюнча берилген суроолорго жооп берүү) машыгуу	4 саат		
26	**Кыргыз эли колдонгон жазуулар: Орхон-Енисей, араб, латын, орус жазуулары**	3 саат		
	Фразеология жана кеп маданияты (12 саат)			
27	Фразеологизмдер жана алардын мүнөздүү белгилери	1 саат		
28	**Фразеологизмдердин өз ара бөлүнүшү (фразеологиялык айкаштар, фразеологиялык ширелүүлөр, фразеологиялык бирдиктер)**	2 саат		
29	Фразеологизмдердин макал-лакаптар менен карым-катышы жана айырмасы	2 саат		
30	*Кеп маданияты.* Фразеологизмдердин кептин көркөм стилине мүнөздүүлүгү. Алардын кепте колдонулушу – өзгөртүүсүз колдонуу, өзгөртүү менен колдонуу, бир же бир нече түгөйүн (компоненттерин) түшүрүп колдонуу, бир же бир нече сөздү кошуп колдонуу. Жогорку колдонуулардан чыккан маанилик – стилдик натыйжалар	1 саат		
31	Фразеологизмдердин жеке сөз менен синонимдик катышты түзүшү, алардын кошумча маанилериндеги өзгөчөлүктөр	2 саат		
32	**Фразеологиялык талдоо. Көркөм чыгармалардын тексттеринен фразеологизмдердин колдонулушуна, алардын маани жактан өзгөчөлүктөрүнө, түгөйлөрүнүн өзгөрүүгө учураган жана учурабаган формаларына байкоо жүргүзүү**	2 саат		
33	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	2 саат		
	Кыргыз лексикасынын баюу жолдору жана кеп маданияты (19 саат)			
34	Кыргыз тилинин лексикасынын байышынын негизги багыттары, жолдору (булактары)	1 саат		
35	Кыргыз тилинин лексикасынын байышынын ички булактары: морфологиялык (аффиксациялык) жол аркылуу (***-ым*** мүчөсү аркылуу: *бас-ым, чеч-им;* ***-ма*** мүчөсү аркылуу: *тенде-ме, чыгар-ма)*	1 саат		
36	Синтаксистик жол аркылуу (басма сөз, өндүрүш тармагы, жарыш сөз, окуу китеби), семантикалык жол аркылуу (уңгу – бир нерсенин түпкү бөлүгү, негизи, уңгу – сөздүн маани берүүчү бөлүгү; тамыр – өсүмдүктүн жер алдындагы негизги бөлүгү, тамыр – радикалдын алдындагы туюнтма) баюусу	1 саат		
37	Которуу жолу аркылуу (калькалоо), анын мүнөзүнө карай толук жана толук эмес которуу болуп бөлүнүшү (*красный уголок – кызыл бурч, спортивная площадка – спорттук аянтча)*	1 саат		
38	Диалектилик-лексикалык сөз байлыктарынан туура пайдалануу аркылуу (*гозо, гозоная, чигит, косек, гулдесте*) баюусу	1 саат		
39	Кыргыз тилинин лексикасынын байышынын тышкы булактары (башка тилдерден кабыл алынган сөздөр)	1 саат		
40	Орус тилинен кирген жана орус тилинен кабыл алынган сөздөр, алардын тематикалык жана фонетикалык өзгөчөлүгүнө карата. Октябрь революциясынан кийин кабыл алынган сөздөр болуп бөлүнүшү	1 саат		

41	Араб тилинен кабыл алынган сөздөр	1 саат		
42	Иран-фарс тилинен кабыл алынган сөздөр	1 саат		
43	Монгол тилинен кабыл алынган сөздөр	1 саат		
44	*Кеп маданияты.* Кыргыз тилинин лексикасында ички булактар аркылуу пайда болгон сөздөрдүн, негизинен, терминдин же терминдик маанидеги сөздөр экендиги алардын кептин илимий стилине мүнөздүүлүгү, стилдик ар тараптуулугу. Кыргызча-орусча сөздүктү пайдалануу аркылуу башка тилдерден кабыл алынган сөздөрдү өздөштүрүү жана алардын кыргыздын төл сөздөрү менен синонимдештигин аныктоо	1 саат		
45	Берилген белги боюнча түшүнүктөрдү салыштыруу, бүтүн менен бөлүктүн катышын аныктоо (окшоштуктар) боюнча машыгуу	4 саат		
46	*Кыргыз лексикасынын байуу жолдору боюнча талдоолор*	1 саат		
47	*Үйрөтүүчү жана текшерүүчү жазуу жумуштары*	3 саат		
	Орфография, стиль, стилистика жана кеп маданияты			
48	**Кыргыз адабий тилинин өнүгүшү**	3 саат		
	5-11-класстарда өтүлгөн материалдарды системалаштыруу жана жалпылаштыруу (20 саат)			
49	*Кыргыз тилинен маалымат:* кыргыз тили кыргыз элинин мамлекеттик жана улуттук тили, улуттук маданияттын эң негизги формасы	2 саат		
50	Кыргыз тилинин жазуу эрежелери боюнча машыгуу	3 саат		
51	Кыргыз тилинде функционалдык стилдердин пайда болушундагы тышкы факторлордун (максатын, пикир алуусунун формаларын ж.б.) тил каражаттарынын тандалыш, уюмдаштырылыш бөтөнчөлүктөрү	2 саат		
52	*Байланыштуу кеп боюнча:* коомдук-саясий, моралдык-этикалык, патриоттук темаларда реферат, доклад түзүү, аларга тиешелүү тил каражаттарын тандоо	3 саат		
53	*Фонетика, орфография боюнча:* кыргыз тилиндеги үндүү тыбыштар, алардын классификациясы; кыргыз орфографиясынын принциптери жана негизги эрежелери, ага негизделген орфографиялык нормаларды туура сактоо (талдоолор, көнүгүүлөр аркылуу машыгуу)	2 саат		
54	*Лексика, фразеология боюнча:* кыргыз тилинин лексикасынын байуу жолдору; фразеологизмдер, алардын түрлөрүнүн айырмалары. Фразеологизмдердин кептин оозеки сүйлөшүү жана көркөм стилдерине мүнөздүүлүгү, анда көркөм каражат катары колдонулушу	2 саат		
55	*Текст түзүүдө,* оозеки пикир алышууда фразеологизмдердин стилдик максаттарга ылайык орундуу колдоно билүү	2 саат		
56	*Морфология боюнча:* сөз түркүмдөрү, алардын категорияларына жана аларга тиешелүү орфографиялык нормаларга карата талдоо, көнүгүү жумуштары	2 саат		
57	*Синтаксис боюнча:* синтаксистин негизги бөлүмдөрү (сөз айкашы, жөнөкөй сүйлөм, анын түрлөрү; татаал сүйлөм, анын түрлөрү) жана сүйлөм мүчөлөрү боюнча талдоо жүргүзүү	2 саат		

АРАЛАШ САБАКТЫН ПЛАНЫ

Сабактын аталышы: ____________________ **күнү**_____ **айы**_____ **жылы**______

Өтүлгөн сабакты кайталоо (маалыматтык жана чыгармачыл кайталоо, жаңы сабакка окуучуларды багыттоо ____________________

____

Жаңы сабактын темасы: ____________________

Сабактын тиби: ____________________

Сабактын формасы: ____________________

Сабакты өтүү методу: ____________________

Жабдылышы, керектелүүчү каражаттар: ____________________

Сабактын дидактикалык максаттары жана ага жетүүдөгү көрсөткүчтөр:

Сабактын дидактикалык максаттары	Максатка жетүүдөгү мугалимдин көрсөткүчтөрү	Максатка жетүүдөгү окуучунун көрсөткүчтөрү
Билим берүүчүлүк		
Өнүктүрүүчүлүк		
Тарбиялоочулук		

Жаңы сабактын негизги идеясы, кыскача мазмуну (тезистик формада):

____

Бышыктоо

Маалыматтык бышыктоо үчүн суроолор: ____________________

Үйрөнгөнүн колдонуп бышыктоо үчүн тапшырмалар: ____________________

Проблема чечүү багытындагы иштер: ____________________

Чыгармачыл бышыктоо үчүн иштер: ____________________

Күтүлүүчү натыйжалар, окуучулар ээ болуучу компетенттүүлүктөр:

Тилдик	
Коммуникативдик	
Лингвоэтномаданий	

Окуучулардын билимин баалоо формасы: ______

Үйгө тапшырмалар

Чечүүчү проблемалуу суроолор: ______

Чыгармачыл тапшырмалар: ______

Мугалим: ______

Колу: ______

БЫШЫКТОО САБАГЫНЫН ПЛАНЫ

Сабактын аталышы: ______ **күнү**____ **айы**____ **жылы**____

Жаңы сабактын темасы: ______

Сабактын тиби: ______

Сабактын формасы: ______

Сабакты өтүү методу ______

Жабдылышы, керектелүүчү каражаттар ______

Бышыктоонун максаттары жана ага жетүүдөгү көрсөткүчтөр:

Бышыктоо сабагынын дидактикалык максаттары	Бышыктоодогу мугалимдин көрсөткүчтөрү	Окуучунун көрсөткүчтөрү
Билим берүүчүлүк		
Өнүктүрүүчүлүк		
Тарбиялоочулук		

Бышыктоонун багыттары
1.Теориялык билимин бышыктоо________________________________ *Маалыматтык бышыктоо үчүн суроолор:*
____

Үйрөнгөнүн системалап бышыктоо үчүн суроолор жана тапшырмалар:
____

2.Практикалык машыгуусун бышыктоо
*Үйрөнгөнүн практикада колдонуп бышыктоо үчүн суроолор жана тапшырмалар:*____

Проблема чечүү багытындагы суроолор жана тапшырмалар: ____

Чыгармачыл бышыктоо үчүн тапшырмалар: ____

Окуучулардын билимин баалоо: ____

Үйгө тапшырма
Чечүүчү проблемалуу суроолор жана тапшырмалар: ____

Чыгармачыл тапшырмалар: ____

Мугалим: ____________________
Колу: ____________________

ЖАҢЫ БИЛИМ БЕРҮҮ САБАГЫНЫН ПЛАНЫ

Сабактын аталышы: ____________________**күнү**______**айы**______**жылы**______
Жаңы сабактын темасы: ____

Сабактын тиби: ______

Сабактын формасы: ______

Сабакты өтүү методу ______

Жабдылышы, керектелүүчү каражаттар ______

Жаңы бере турган негизги түшүнүкөр

Эрежелер, грамматикалык формалар, мыйзамдар:

Негизги түшүнүктөр жана аларды моделдөө:

Сабактагы жаңылык:

Жаңылыкты мугалимдин ачуусу	Жаңылыкты окуучунун ачуусу
1.	1.
2.	2.
3	3.
4.	4.

Ишмердиктер: ______ ***Мугалим менен бирге иштөөдөгү ишмердик:***

Окуучунун өз алдынча ишмердиги:

Күтүлүүчү натыйжалар, окуучулар ээ болуучу компетенттүүлүктөр:

Тилдик	
Коммуникативдик	
Этномаданий	

Окуучунун ишмердигиин баалоо: ________________________________
Үйгө тапшырма
Маалыматтык тапшырмалар: ________________________________
____ *Проблема чечүү багытындагы тапшырмалар:* ____________________
____
____
Чыгармачыл бышыктоо үчүн апшырмалар: ________________________________

Мугалим: ____________________
Колу: ____________________

КАЙТАЛОО, ТЕКШЕРҮҮ САБАГЫНЫН ПЛАНЫ

Сабактын аталышы: ____________________ **күнү_____айы_____жылы**
Жаңы сабактын темасы: ________________________________
____
Сабактын тиби: ________________________________
Сабактын формасы: ________________________________
Сабакты өтүү методу: ________________________________
Жабдылышы, керектелүүчү каражаттар: ________________________________
____
Кайталоо, текшерүү сабагынын максаттары жана ага жетүүдөгү көрсөткүчтөр:

Сабактын дидактикалык максаттары	**Максатка жетүүдөгү мугалимдин көрсөткүчтөрү**	**Окуучунун көрсөткүчтөрү**
Билим берүүчүлүк		
Өнүктүрүүчүлүк		
Тарбиялоочулук		

Алган жаңы билимди кайталоонун жана текшерүүнүн багыттары:

1. ________________ 2. ________________ 3. ________________

Маалыматтарды эске салып кайталоо үчүн суроолор: ________________ **Кайталоо үчүн суроолор** ________________

Эске салгандарды практикада колдонуп кайталоо жана текшерүү үчүн суроолор жана тапшырмалар: ________________

Эске салып проблема чечүүсүн текшерүү багытындагы суроолор жана тапшырмалар: ________________

Эске салып чыгармачыл кайталоо үчүн тапшырмалар: ________________ ***Тест менен***

кайталоо ________________

Окуучулардын билимин баалоо: ________________

Үйгө тапшырма

Проблемалуу суроолор жана тапшырмалар: ________________

Чыгармачыл тапшырмалар: ________________

Мугалим: ________________

Колу: ________________

КӨНҮГҮҮ, МАШЫГУУ САБАГЫНЫН ПЛАНЫ

Сабактын аталышы: ________________ **күнү**_____ **айы**_____ **жылы**_____

Жаңы сабактын темасы: ________________

Сабактын тиби: ________________

Сабактын формасы: ________________

Сабакты өтүү методу: ________________

Жабдылышы, керектелүүчү каражаттар: ________________

Көнүгү, машыгуу сабагынын максаттары жана ага жетүүдөгү көрсөткүчтөр:

Сабактын дидактикалык максаттары	Максатка жетүүдөгү мугалимдин көрсөткүчтөрү	Окуучунун көрсөткүчтөрү
Билим берүүчүлүк		

Өнүктүрүүчүлүк		
Тарбиялоочулук		

Алган жаңы билимди бекемдөө үчүн машыгуу, көнүгүүнүн багыттары:
1.______________________ **2.**______________________ **3.**______________

Ишмердиктин багыттары

1.Мугалим менен бирге иштөөдөгү ишмердик

Эске салгандарды практикада колдонуп машыгуу жана көнүгүү үчүн суроолор жана тапшырмалар:______________________

2. Окуучунун өз алдынча иштөөсүндөгү ишмердик:

Проблема чечип машыгуу үчүн суроолор жана тапшырмалар:
____

Чыгармачыл машыгуу жана көнүгүү үчүн тапшырмалар______________________

Күтүлүүчү натыйжалар, окуучулар ээ болуучу компетенттүүлүктөр:

Тилдик	
Коммуникативдик	
Этномаданий	

Окуучулардын билимин баалоо: ______________________
Үйгө тапшырма
Проблемалуу тапшырмалар: ______________________
____

Чыгармачыл тапшырмалар: ______________________
____

Мугалим: ______________________
Колу: ______________________